

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

SLOVO, ČO UM
AJ SRDCE VAŠE
POSILNÍ...

Konštantín Filozof: Proglas

2019 | číslo 6
ročník XXIII.

ULIJANKY V KROJOCH NESPIEVAJÚ
JURINA RUSNÁKOVÁ PORADKYŇOU PREZIDENTKY SR
DIPLOMY MAJÚ AJ NAŠI NAJSTARŠÍ ŠTUDENTI
SPEVÁČKA S DIPLOMOM Z UKF
JE LENIVÝ UČITEĽ DOBRÝ?
UNIVERZITA DEŤOM

■ OBSAH ČÍSLA 6/2019

Deti zamestnancov UKF oslávili svoj deň ...	3
Vyššie 500 detí si na jeden deň vyskúšalo prácu vedca ...	5
Hovorme o rôznorodosti rómskej populácie ...	6
Spolupráca s univerzitou v Bielorusku ...	7
Poznáte teóriu lenivého učiteľa? ...	8
Ako zatočiť s hrabošom poľným? ...	10
Výstava Diplom 2019 ...	12
prof. RNDr. František Petrovič, PhD., dekan FPV UKF v Nitre ...	13
Práce seniorov z U3V v Galérii Univerzum ...	14
Absolventi U3V mali slávnostné promócie ...	16
Absolventom Komenského inštitútu aj náš pedagóg ...	18
Svätoplukovo kráľovstvo oživa ...	19
Komunikácia je zručnosť, ktorá sa dá naučiť ...	19
Ulijanky spája láska k spevu aj priateľstvo ...	20
Nitrianska speváčka má čerstvý diplom z UKF ...	22
Novinky v Univerzitnej knižnici ...	23

Tiráž

Náš čas • periodikum Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre • ročník 23 • jún 2019 • číslo 6 (147) • vydáva: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Trieda Andreja Hlinku 1, 949 74, Nitra • Časopis je zdarma rozširovaný na akademickej pôde • Registrovaný je na Ministerstve kultúry SR pod číslom EV 1260/08 • ISSN 1338 – 3272 • IČO vydavateľa - IČO 00 157 716 • Periodicita: 10 čísel ročne • Náklad: 1 000 ks

Výkonná redaktorka: Mgr. Jana Krajčovičová • redaktorka: Ing. Jana Černáková • technická redaktorka: Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová • grafická úprava, sadzba a fotografie: Lubo Balko (LB) • Tel.: 037/6408 030 • e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk, jcernakova@ukf.sk, tpalkovicova@ukf.sk, lbalko@ukf.sk

Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu zaslaných textov. Články, ich časti a fotografie je možné ďalej používať len so súhlasom redakcie. • Obálka: časť skupiny Ulijanky vo vstupnej hale UKF (foto: Lubo Balko)

DETI ZAMESTNANCOV UKF OSLÁVILI SVOJ DEŇ

Prvý ročník celouniverzitného Dňa detí sa vydaril. Deti i vnuci našich pracovníkov strávili v univerzitnej komunite príjemné popoludnie. Pobavil ich Cirkus Fuk, zábavné hry a aktivity.

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre patrilo piatok 31. máj hlavne deťom. Univerzita ich v predvečer ich sviatku prekvapila bohatým programom Dňa detí na UKF, ktorý sa niesol v štýle cirkusovej zábavy na lavičkách a piknikových dekách.

Po nepríjemných májových daždivých dňoch sa konečne vyčiaslo, a tak sa veľké átrium zmenilo na veselú oddychovú zónu. Bavilo sa tu takmer 130 detí. „Cirkus FUK“ pripravil pre malých návštevníkov, ktorí prišli v sprievode rodičov či starých rodičov, množstvo rozličných aktivít a súťaží. Potešilo ich predstavenie Cirkusu Šardan, svoje vedomosti, šikovnosť a postreh si vyskúšali na mnohých zábavno-poučných

Pestrý program Dňa detí na UKF pripravili študenti 2. ročníka odboru učiteľstvo hudobno-dramatického umenia z Katedry hudby PF UKF v spolupráci s hosťami – študentmi zo Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch pod vedením režiséra – pedagóga Katedry hudby PF UKF Mgr. Ladislava Tischlera, PhD., ďalej študenti 1. ročníka magisterského štúdia z Katedry pedagogiky PF UKF - odboru pedagogika a výchovateľstvo pod vedením tajomníčky katedry PhDr. Denisy Gunišovej, PhD., a tretiačky bakalárky z Katedry informatiky FPV UKF pod vedením pedagóga katedry Mgr. Martina Cápaya, PhD.

podujatia spolu s kolegami a spolupracovníkmi zabezpečila a koordinovala prorektorka pre vzdelávanie UKF doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD.

„Deň detí sme pred časom asi dva-tri roky organizovali na Fakulte prírodných vied UKF, rôzne iné aktivity sme pre deti pripravovali aj v spolupráci s SPU. Myslím si, že je veľmi fajn, keď takto urobíme niečo pre deti našich zamestnancov. Program našich pedagógov a študentov deti iste zaujal a budem rád, keď všetci budú túto akciu považovať za vydarenú. Je to podujatie v rámci sociálneho programu pre našich pracovníkov a rodinných príslušníkov, ktorí - ako verím - strávili v našej univerzitnej komunite príjemné popoludnie,“ povedal rektor Libor Vozár.

Spokojnosť neskrývala ani prorektorka doc. Jana Duchovičová. „Sme radi, že Deň detí môžeme organizovať a zažiť aj na pôde našej univerzity. Je to taká netypická akcia – nemá nejaký vedecký rozmer, ani rozmer, v ktorom by bola univerzita veľmi výrazne angažovaná. No myslím si, že práve takéto aktivity umožňujú posilňovať vzájomné kontakty a vzťahy medzi pracovníkmi UKF, utužujú komunitný život na univerzite a vytvárajú tiež priestor na to, aby sa deti či vnúčatá zamestnancov aspoň občas dostali na pôdu univerzity a videli pracovisko ich rodičov či starých rodičov,“ hovorí prorektorka Jana Duchovičová.

stanovištiach a v tematicky orientovaných aktivitách zameraných na päť svetadielov, v ktorých si rozvíjali jemnú i hrubú motoriku. Za každú absolvovanú aktivitu deti získali pečiatku a po ich nazbieraní za odmenu malý darček.

Utužili komunitný život

S nápadom zorganizovať prvý celouniverzitný Deň detí UKF prišiel rektor prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., organizáciu

Nadviazali na Vedecký deň detí

Akcia vznikla ako myšlienka pripraviť niečo, čo by bolo zaujímavé pre zamestnancov aj pre ich deti. Deň detí na UKF zároveň nadviazal na dopoludňajšie odborné a zábavné aktivity Vedeckého dňa detí, ktorý pre deti z MŠ a ZŠ v Nitre pripravili katedry z Fakulty prírodných vied UKF s partnermi.

„Dúfam, že sa zo Dňa detí na UKF stane tradícia. Uvažovali sme nad tým, čím by sme mohli program urobiť zaujímavým

a nevšedným. Rozmýšľali sme, či využijeme aj nejaké externé podnety či externý program, ale nakoniec sme usúdili, že kvalita našich pedagógov aj študentov je zárukou naozaj zaujímavého a veľmi pútavého programu, ktorým tak trochu prezentujú aj seba a svoje aktivity,“ pokračuje doc. Duchovičová.

„Teším sa, že kolegovia a študenti z Katedry hudby prezentovali interaktívnu aktivitu Cirkus Šardan. Preto sme aj celému popoludňajšiemu podujatiu dali názov Cirkus FUK, v ktorom je poprehádzanými písmenkami obsiahnutý aj názov UKF“

Na záver prorektorka vyjadrila poďakovanie všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na organizácii, príprave a realizácii aktivít Dňa detí na UKF.

Ing. Jana Černáková,
R – Oddelenie médií, foto: LB

VYŠE 500 DETÍ SI NA JEDEN DEŇ VYSKÚŠALO PRÁCU VEDCA

Aj tento rok sa na Fakulte prírodných vied skákalo do vedy. Školáci prostredníctvom experimentov odhaľovali, ako funguje svet okolo nás.

spôsobili ich veku. Školáci tak odhaľovali tajomstvá chemických kúziel, zahrali sa na lesného detektíva, zoznámili sa s neposlušnou loptičkou, ktorá nechce spadnúť na zem, na displeji minipočítača naprogramovali obrázkový príbeh, či spoznávali známe i neznáme miesta našej krajiny.

Podujatie vzniklo v spolupráci Fakulty prírodných vied UKF, občianskeho združenia Viac ako učenie a Nitrianskej komunitnej nadácie.

Mgr. Jana Krajčovičová,
R – Oddelenie médií, foto: LB

Dvadsaťtri stanovišť s najrôznejšími zábavnými úlohami, základné postupy správneho poskytovania prvej pomoci a na konci jedinečný diplom – to všetko mohlo v piatok 31. mája zažiť na Fakulte prírodných vied vyše 500 detí. Na univerzitu zavítali z nitrianskych materských a základných škôl, aby za asistencie pedagógov z prírodovedných katedier spravili svoj prvý skok do vedy. Deti sa tak na pár hodín stali vedcami v oblasti fyziky, matematiky, biológie, geografie, chémie, informatiky, ale aj ekológie či gemológie.

„Zo skúseností vieme, že deti predškolského veku a mladšieho školského veku majú záujem objavovať a spoznávať okolitý svet, chcú zistiť, ako svet funguje a prečo tak funguje,“ priblížila zámer podujatia PaedDr. Lubomíra Valovičová, PhD., z Katedry fyziky. „Je potrebné tie-

to deti dostatočne zaujať a umožniť im objaviť čaro prírodných vied, aby záujem o prírodné vedy v neskoršom období nestratili.“

Na Fakulte prírodných vied sa preto prírodné vedy rozhodli priblížiť cez experimenty – pre deti si pripravili zaujímavé ukážky z jednotlivých oblastí, ktoré pri-

HOVORME O RÔZNORODOSTI RÓMSKEJ POPULÁCIE

Poradkyňou prezidentky SR Zuzany Čaputovej bude aj doc. Jurina Rusnáková, PhD., riaditeľka Ústavu romologických štúdií Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Hlave štátu bude radiť v otázkach rómskej menšiny, spoločne s Viktorom Teru z Rómskeho vzdelávacieho fondu. Novú úlohu prijíma s pokorou – hovoriť chce najmä o sociálnych problémoch spojených s extrémnou chudobou a o rôznorodosti rómskej populácie. Viac sa dočítate v našom rozhovore.

Pani docentka, prezidentka SR Zuzana Čaputová si vás vybrala do svojho tímu – ako poradkyňu v otázkach

rómskej menšiny. Aká bola cesta k tejto funkcii?

To celkom presne neviem – zrejme ma niekto odporučil. Ak sa pýtate na moju profesnú cestu, tá je spojená predovšetkým s Univerzitou Konštantína Filozofa. Tu som študovala – sociálnu prácu so zameraním na rómske komunity na tom istom pracovisku, ktoré teraz vediem, v tom čase ešte pod názvom Katedra rómskej kultúry. K téme som sa dostala vcelku prirodzene – jednak preto, že sa ma týka, keďže som etnická Rómka, a aj preto, že s občianskou angažovanosťou v rodine som vlastne vyrastala. Hneď po roku 1989 sa moji najbližší zapojili do občianskeho organizovania Rómov u nás v obci. V detstve som s otcom chodila recitovať na akcie mimovládnych rómskych zväzov a počúvala, o čom sa rozprávajú, čo považujú za dôležité. Preto bolo pre mňa prirodzené zvoliť si štúdium, v ktorom sa môžem o téme dozvedieť viac a tiež zamestnať sa v rómskom združení – to bolo moje prvé zamestnanie a veľmi si toto obdobie cením, pretože som sa počas neho veľa naučila. Odvtedy som tému neopustila, pracovala som v oblasti sociálnej práce, ale aj ako učiteľka a vychovávateľka rómskych detí v základnej škole. Viac ako 15 rokov pôsobím na UKF a v pedagogickej práci aj vo výskume sa orientujem na témy spojené s marginalizáciou, chudobou a znevýhodňovaním Rómov.

Prezidentka na svojej sociálnej sieti uviedla, že zakladá novú tradíciu a v jej expertnom poradnom výbore budú zastúpené maďarská, rusínska a rómska menšina, ako aj ostatné národnostné menšiny a nové menšiny. Ako to vnímate?

Veľmi pozitívne. Pani prezidentka jasne hovorí, že je prezidentkou všetkých, vrátane menšín, a to je výborný signál pre celú spoločnosť. Viaceré výskumy dokazujú, že Rómovia, najmä marginalizovaní Rómovia, nie sú vnímaní ako súčasť našej spoločnosti. Vysvetlím na príklade – aktuálne s kolegami a kolegyňami finalizujeme jeden z našich výskumov – tento je zameraný na skúmanie bariér v prístupe k predprimárnemu vzdelávaniu detí z marginalizovaných komunít. Na základe rozhovorov s ak-

térmi na lokálnej úrovni (zástupcovia samospráv, materských škôl, lokálnych a regionálnych inštitúcií...) možno povedať, že nízku zaškolenosť chudobných rómskych detí považujú za problém, no chápu ho ako samostatnú agendu – oddelene od témy zaškolenosti detí z majority. Ak rozmýšľajú nad tým, ako dostať viac detí do materských škôl, potom ide o dve samostatné stratégie – jedna je pre deti z majority a druhá pre deti z marginalizovanej komunity, a výsledkom budú pravdepodobne dve etnicky homogénne materské školy. Dobrým indikátorom je aj priestorová oddelenosť (segregácia) samotných rómskych komunít.

Rozhodnutie pani prezidentky preto vnímam ako krok k spájaniu a verím, že jej konanie bude inšpiráciou pre iných, vrátane relevantných politických síl. Sila slova prezidenta je nespochybniteľná – vo vzťahu k Rómom sa ukázala už za pôsobenia pána prezidenta Kisku, ktorý sa téme nevyhýbal, práve naopak, mnohé jeho kroky smerovali k podpore a pozitívnej prezentácii Rómov.

Čo bude vašou úlohou? Čím by ste chceli pomôcť vy?

K tejto úlohe budem určite pristupovať s veľkou zodpovednosťou a pokorou, pretože ľudí, ako som ja, je dosť, o to väčšia zodpovednosť, ale aj česť je to pre mňa. Budem, samozrejme, vychá-

dzať z kompetencií, ktoré budem mať ako člena poradného výboru a ktoré sú najmä konzultačné a, samozrejme, s rešpektom k právomoci pozície prezidenta. Vzhľadom na to, že ide o pomerne čerstvú ponuku, predpokladám, že naše úlohy sa budú kreovať v najbližších týždňoch. Je viacero tém, na ktoré by som rada upriamila pozornosť. Nepôjde o žiadne prekvapenia: sociálne problémy spojené s extrémnou chudobou a štrukturálnym znevýhodňovaním Rómov, negatívna verejná mienka, slabšie životné šance – to sú všetko témy, ktoré v odbornej verejnosti nie sú rozporované. Záro-

veň poznáme stratégie riešení, ktoré sú účinné, len sa potrebujú dostať do praxe.

V ostatných rokoch si silnejšie uvedomujem potrebu hovoriť o rôznorodosti rómskej populácie a o etnickej emancipácii Rómov, aj preto, že stigmatizácia etnicity a etnizácia chudoby na Slovensku (spájanie chudoby s rómskou etnicitou) sa neodráža len v negatívnej verejnej mienke, ale aj v sebaknímaní a sebahodnotení samotných Rómov. Keďže pracujem s mladými ľuďmi, veľmi ma mrzí, s kým odmietaním sa musia vysporadúvať a ako sa to potom ukazuje na ich sebadôvere.

Verejnosť je zahlcovaná správami o chudobných komunitách, ktoré však ani zďaleka netvorí celú populáciu slovenských Rómov. Považujem za dôležité hovoriť o vzdelaných, talentovaných ľuďoch, o cenných odkazoch, ktorými rómska kultúra môže našu spoločnosť obohatiť. Rómovia žijú na území SR už niekoľko stáročí, je načas, aby sa stali plnoprávnymi obyvateľmi tejto krajiny.

Za rozhovor ďakuje Jana Krajčovičová,
R – Oddelenie médií, foto: LB

SPOLUPRÁCA S UNIVERZITOU V BIELORUSKU

Katedra rusistiky FF UKF v Nitre a Bieloruská štátna pedagogická univerzita Maxima Tanka v Minsku úspešne realizovali výmenný pobyt v rámci projektu Erasmus+ KA107.

Z Bieloruska v dňoch 8. - 17. apríla pricestovali na Slovensko doc. Dmitrij Dziatko, CSc., (vedúci Katedry jazykovedy a lingvodidaktiky) a Viktória Simonovič (doktorandka katedry). Doc. Dziatko sa v sérii svojich prednášok venoval problematike vývoja a kodifikácie bieloruského jazyka, priblížil historické okolnosti jeho formovania a vyjadril sa k otázkam bilingvizmu nielen na území Bieloruska, ale aj na území celého bývalého ZSSR.

V dňoch 10. až 19. mája do Minska na Bieloruskú štátnu pedagogickú univerzitu M. Tanka vycestovali prof. Natália Muránska, PhD., a Mgr. Miriama Bilčíková, PhD. Prof. Muránska vo svojich vystúpeniach informovala o aktuálnych otázkach slovenskej rusistiky, prednášala o recepcii ruskej literatúry na Slovensku, objasnila podstatu esteticko-antropologickej koncepcie literatúry a umenia, ktorá vznikla a z ktorej vychádza nitrianska rusistika. Mgr. Bilčíková predstavila možnosti štúdia predovšetkým na FF UKF, poukázala na jeho výhody (o i., v Bielorusku sa za vysokoškolské štúdium platí) a propagovala aktivity organizované Katedrou rusistiky pre študentov. Okrem prednášok sa N. Muránska a M. Bilčíková zúčastnili medzinárodného seminára Education of the 21th century: International Experience in Supporting Students (14. máj).

V rámci pobytu N. Muránska a M. Bilčíková navštívili aj ďalšiu univerzitu –

Bieloruskú štátnu univerzitu, konkrétne kabinet slovenskej filológie, na ktorej recipročne pôsobí slovenský lektor Peter Milčák. Jediná bieloruská lektorka na Slovensku – Hanna Shvaba – pôsobí od roku 2017 práve na Katedre rusistiky FF UKF. Bieloruských študentov slovenčiny a ruštiny zaujala prednáška o otázkach prekladu umeleckého textu z ruštiny do slovenčiny (N. Muránska), no veľa otázok vyvolali aj informácie o možnostiach štúdia na našej univerzite (M. Bilčíková). Študijná časť pobytu sa uskutočnila v Národnej bieloruskej knižnici, ktorej archív-

ne fondy a moderné vybavenie môžeme minským kolegom a študentom v dobrom závidieť.

Projekt Erasmus+ KA107 je realizovaný aj na úrovni výmeny doktorandov. Mgr. Mária Bačová (KRUS FF UKF) sa v súčasnosti nachádza na 4-mesačnom výmennom pobyte na univerzite v Minsku, kde pracuje na svojej dizertačnej

práci, a na jeseň 2019 Katedra rusistiky prijme bieloruskú doktorandku Jelizavetu Volkovú (Katedra jazykovedy a lingvodidaktiky BGPU M. Tanka).

Na záver môžeme len konštatovať, že pobyty v rámci projektu Erasmus+ KA107 obohatili obe zúčastnené strany tak z pedagogického, ako aj z odborného hľadiska. Sme presvedčené, že nadviazané pracovné kontakty budú zmysluplne pokračovať aj v budúcnosti.

Prof. Natália Muránska, PhD.,
a Mgr. Miriama Bilčíková, PhD.,
FF – Katedra rusistiky, foto: M. Bačová

strácať energiu," hovorí. „Napadlo mi, že by bolo vhodné preniesť aspoň časť jeho skúseností aj medzi učiteľov a študentov na UKF. Preto som oslovil pani prorektorku Duchovičovou o možnú spoluprácu. A priznajte si, je zaujímavé osobne stretnúť človeka, ktorého knihy je možné kúpiť si v kníhkupectvách.“

Hlava žiaka nepracuje ako skladisko

Na workshope sa nielen učelia základných, stredných a vysokých škôl, ale aj študenti a doktorandi dozvedeli, že v metodických zručnostiach učiteľa je potrebná veľká variabilita, striedanie metód vyučovania tak, aby sa jedna metóda neopakovala častejšie, ako tri až päťkrát za rok. Dobré vyučovanie musí mať libretto, myšlienku prepájajúcu vyučovanie s každodennou realitou a symetrickú klímu.

„Pán Čapek takisto zdôraznil, že každý učiteľ by si mal uvedomiť, že hlava žiaka nepracuje ako skladisko, ale pracuje ako tetris – preto výber adekvátnych metód vyučovania je priamym determinantom efektívneho učenia,“ skonštatovala doc. Duchovičová.

Prečo lenivý, a nie aktívny učiteľ?

Ako nám povedal Robert Čapek, v triede by mali byť aktívnymi predovšetkým žiaci. „To oni sú v škole na to, aby

POZNÁTE TEÓRIU LENIVÉHO UČITEĽA?

Podľa učiteľského mentora Roberta Čapka sú to žiaci, ktorí sú v škole na to, aby sa niečo naučili. Učiteľ z úzadia podporuje a pomáha.

Ako učiť podporujúco a ako vytvoriť dobrú pracovnú klímu v triede – to sa mohlo 35 poslucháčov v utorok 11. júna podučiť od učiteľa, psychológa a didaktika Roberta Čapka v priestoroch Pedagogickej fakulty UKF v Nitre. Celodenný workshop niesol názov Lenivý učiteľ a bol ďalším zo série workshopov organizovaných v rámci projektu APVV 15/0368 Prax v centre odborovej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy, ktorý sa zameriava na vyučovacie stratégie stimulujúce kritické a tvorivé myslenie.

„Súčasťou projektu je aj prezentácia a analýza príkladov dobrej praxe, vzdelávanie študentov učiteľských programov, odborových didaktikov a cvičných učiteľov,“ informovala nás zodpovedná riešiteľka projektu doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty, ktorá workshop

organizovala spoločne s Mgr. Martinom Čápayom, PhD., z Katedry informatiky Fakulty prírodných vied UKF a občianskeho združenia eTeacher.

Termín dohodnutý vyše pol roka dopredu

Workshop viedol Robert Čapek, autor známych publikácií Moderní didaktika (Lexikon výukových a hodnotících metod) a Líní učitel. Ako nám povedal Martin Čápay, termín na realizáciu workshopu s vyťaženým lektorom bol dohodnutý už v novembri 2018. „Roberta som mal možnosť lepšie spoznať na jednom z workshopov v programe Komenského inštitút, kde sme niekoľko dní mali možnosť pracovať s psychológiou, didaktikou a osobným manažmentom s cieľom kvalitne vzdelávať, a pritom zbytočne ne-

sa niečo naučili," vysvetľuje svoj pohľad. „Ale tým nemyslím nejaké nezmyselné poznatky, ale „softskilly“, zručnosti a postoje. Učiteľ je ten, kto im pre ich činnosť vytvára potrebné podmienky. A ak prijme myšlienky Carla Rogersa o tom, že kvalitná výučba je len tá, ktorá je spojená s pozitívnou emóciou, máme v činnosti

rujúcom hodnotení, symetrickej komunikácii a férových pravidlách.“

Tretí diel v príprave

Jeho populárna knižka *Lenivý učiteľ* má dokonca už dva diely. Prvý sa volá

chranárom, o ktorom sa hovorí, že najlepší je lenivý," zdôvodňuje Robert Čapek názov svojej teórie. „Keď príde záchranár na miesto hromadnej nehody, nemôže sa venovať všetkému, čo tam vidí. On len rozdá úlohy a všetko mentoruje. Podporuje a pomáha. Ale zodpovednosť majú aj tí ostatní. Ten, kto vie dávať dlahu, tak ju dáva. Ten, kto vie masáž srdca, masíruje. Niekde si môžu pomôcť navzájom. Lenivý záchranár ide len tam, kde je naozaj potrebný. A presne tak aj učiteľ. Veľa vecí v triede by malo bežať bez jeho intervencie. On len diferencuje a individualizuje úlohy, posilňuje to dobré, motivuje, vedie k prekonaniu prekážok.“

Druhý diel *Lenivého učiteľa* má podtitul „Cesta pedagogického hrdinu“. „Aj na Slovensku je to tak: kto chce učiť kvalitne a moderne, často sa dočká i rôznych atakov. Nie od žiakov, tí sú hneď jeho, ale od okolia, napríklad aj od kolegov,“ konštatuje Robert Čapek.

„S učiteľom je to ale rovnako ako so žiakmi: aby sa niečo naučil, musí rásť ako osobnosť. Knižka je aj o tom, ako a kde brať silu na túto svoju premenu a ako ju využiť aj pre zmenu nášho okolia. Možno bude prípadného čitateľa „lenivých učiteľov“ zaujímať, že práve pripravovaný tretí diel bude veľmi didaktický a ukáže využitie rôznych spôsobov práce v triede,“ uzatvára lektor.

učiteľa jasno: učiteľ ponúka zaujímavé a zábavné činnosti, podporujúcim spôsobom pozitívne hodnotí a vytvára priaznivé podnebie.“

No a práve to, na rozdiel od frontálnej výučby, je možné realizovať aj veľmi úsporným spôsobom. „Čím viac sa učiteľ dostáva do pozadia, a to sa týka aj hodnotenia alebo komunikácie v triede, tým lepšia klíma sa v triede vytvára a žiaci sa naozaj učia,“ hovorí lektor. „Aby teda mohol byť učiteľ lenivý, musí byť didakticky šikovný a položiť svoje vyučovanie na kvalitných základoch: na otvorenej didaktike, klimatickom vyučovaní, podpo-

„*Lenivý učiteľ*: Ako učiť dobre a efektívne“ a vysvetľuje filozofiu lenivého učiteľa, pričom nechýbajú praktické ukážky.

„Ten názov vznikol analógiou so zá-

Mgr. Jana Krajčovičová,
R – Oddelenie médií,
foto: Martin Cápaj

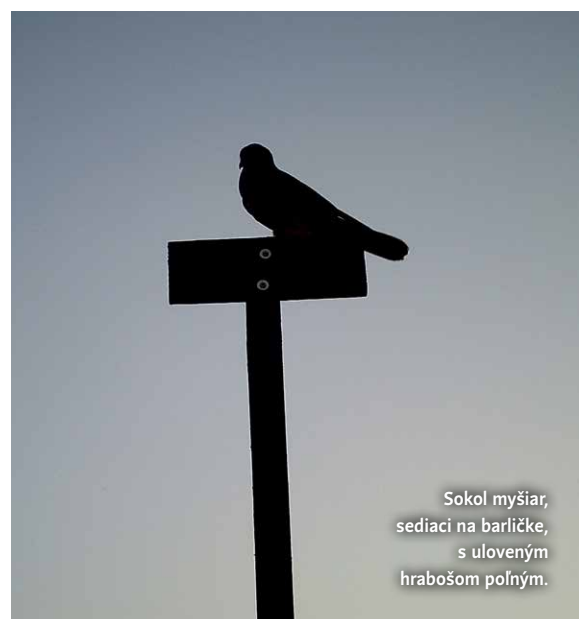
AKO ZATOČIŤ S HRABOŠOM POĽNÝM?

Obavy odborníkov z Katedry ekológie a environmentalistiky sa naplňajú: poľnohospodári bojujú s hrabošom, škody sú obrovské. Aké sú riešenia?

Hraboš poľný odchytený v živolovnej pasci.

Začiatkom júna trnavskí poľnohospodári prostredníctvom tlačového brífingu priamo na poliach v oblasti Dolného Lopašova informovali verejnosť o kalamite hrabošov. Niektorí z nich už museli zaorať stovky hektárov zničenej pšenice, hlodavec požíra aj porasty kukurice, cukrovej repy, úspešne prezimovať sa jej podarilo v porastoch repky.

Sokol myšiar, sediaci na barličke, s uloveným hrabošom poľným.

Profesor Ivan Baláž a dr. Filip Tulis z Katedry ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied UKF pritom na

možné nebezpečenstvo upozorňovali už v marci. Monitoring hraboša poľného katedra realizuje v spolupráci s Regionálnou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou Trnava od roku 2015, nakoľko v roku 2014 bol hraboš premnožený v Trnavskom kraji a spôsobil obrovské škody na poľnohospodárskych kultúrach.

Díry kolónie hraboša poľného.

Premnoženiu napomáhajú mierna, suchá zima a porasty repky ozimnej

„Monitoring v marci potvrdil naše očakávania a predikcie z jesenného monitoringu o možnosti nástupu fázy vysokej početnosti hraboša poľného,“ vysvetľuje prof. Mgr. Ivan Baláž, PhD. „V dôsledku veľmi miernej a suchej zimy veľká časť populácie hraboša úspešne prezimovala a zapojila sa do rozmnožovania v roku 2019. Dalo sa to očakávať z dôvodu typických gradačných cyklov tohto druhu, ktoré sa opakujú v troj- až päťročných intervaloch. Priaznivé meteorologické podmienky, bezorbové technológie a rozsiahle porasty repky ozimnej tomuto fenoménu len napomáhajú.“

Práve v týchto hustých porastoch sa môže hraboš poľný nekontrolovateľne a neohrozene rozmnožovať od apríla do kosenia. Nedostanú sa do nich ani predá-

tory potravne viazané na hraboša (dravé vtáky, sovy a drobné mäsožravce), ani človek s povolenou chemizáciou.

„Za toto obdobie sú samice hraboša poľného schopné dvoch vrhov, takže populácia hraboša rastie geometrickým rádom,“ hovorí Mgr. Filip Tulis, PhD. „Pretom môžeme porasty repky ozimnej označiť za akési inkubátory, z ktorých sa jedince hraboša poľného rozptyľujú do okolitých porastov, najmä po zbere úrody - kosbe repky.“

Monitoring ako priorita

Podľa odborníkov z Katedry ekológie a environmentalistiky existujú tri úrovne, ako predchádzať nadmernému premnoženiu hraboša poľného. „Prvou úrovňou je poznanie aktuálneho stavu, teda možnej hrozby,“ uvádza prof. Baláž.

„Tu je jedinou možnosťou pravidelný a systematický monitoring tohto druhu na väčšej ploche a vo viacerých regiónoch. To si ale vyžaduje aktívne zapojenie rezortu poľnohospodárstva, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, vyčlenenie finančných prostriedkov, aby sa tento problém dostal do prioritných úloh rezortu poľnohospodárstva, ako aj rezortu životného prostredia.“

Pomôcť môže prirodzená predačná schopnosť dravcov a sov

Druhou úrovňou je podľa neho predchádzanie, resp. znižovanie vysokých početností hraboša poľného pri premnožení. „Tu je ideálna príležitosť využiť biologickú ochranu, teda prirodzenú predačnú schopnosť dravcov a sov,“ pokračuje Ivan Baláž.

„Najprv však musíme dravce do krajiny dostať inštaláciou hniezdných polobúdok. Následne môžeme ich predáciu pomocou inštalácie drevených barličiek smerovať do tých plodín, do ktorých je potrebné. Ideálnymi druhmi na biologickú ochranu sú u nás sokol myšiár a myšiarka ušatá – druhu v našich podmienkach špecializované na lov hraboša poľného. Celé to má niekoľko výhod – jednak nejde o konfliktné druhy, ktoré by konzumovali poľnú zver, a ako typické predátory reflektujú na stav koristi. Pri premnožení teda hniezdi veľa párov, dokonca aj dvakrát za sezónu, čo množstvo skonzumovaných hrabošov len znásobuje. Naopak, pri nedostatku koristi hniezdi menej párov. Dôležité je však mať vytvorené hniezdne príležitosti.“

No a neposlednou výhodou je cena. Tá sa pri inštalácii búdok a barličiek po-

hybuje v závislosti od počtu búdok rádovo v stovkách eur. Nízka je aj cena za rodenticídy – ak už bude musieť prísť k ich aplikácii, bude ich treba určite menej, ako v prípade krajiny s nedostatkom dravcov.

Homogénnu krajinu zmeniť na mozaikovitú

Tretou úrovňou je dlhodobé riešenie. „Na začiatok možno zväziť množstvo pestovanej repky, to je však otázka trhu a treba chápať aj poľnohospodárov, ktorí pestujú to, čo predajú,“ vysvetľuje Filip Tulis.

„Riešením by určite bola zmena homogénnej krajiny na mozaikovitú. Rozparcelovanie veľkých lánov polí na menšie polia. Taktiež výsadba stromoradií, vetrolamov, remízok. Takáto krajina je bohatšia na život a na rozdiel od homogénnej krajiny nevytvára ideálne podmienky na premnoženie hraboša poľného. To je však podmienené pozemkovými úpravami a množstvom ďalších problémov.“

Dvadsať búdok nestačí

Katedra ekológie a environmentalistiky spolupracuje na podpore biologickej ochrany so Západoslovenskou distribučnou, a.s., a s Ochranou dravcov na Slovensku, o.z., z ktorých iniciatívy vyšla aj marcová inštalácia dvadsiatky búdok na stĺpy elektrického vedenia. Osemnásť z nich je už obsadených hniezdnymi párami sokola myšiara, čo podľa Filipa Tulis odpovedá na to, či je v krajine dostatok prirodzených hniezdných príležitostí.

„Vysoká obsadenosť je odrazom dostatku potravy, o čom tento rok nie je pochyb,“ hovorí. „To zase ukazuje na fakt, že sokol myšiár je druhom ideálnym na biologickú ochranu. Na druhej strane by bolo asi naivné očakávať, že dvadsať búdok môže vyriešiť problém so stratami na úrode spôsobenými hrabošom. V území máme aj plochu s inštalovanými barličkami.“

Na vyhodnotenie údajov si však musíme počkať do jesene. „Každopádne, štúdie zo zahraničia jasne ukazujú, že búdky a barličky dokážu znižovať škody spôsobené hrabošom pri jeho premnožení. V týchto prípadoch však boli inštalované stovky búdok a barličiek,“ uzatvára prof. Baláž.

Mgr. Jana Krajčovičová,
R – Oddelenie médií,
foto: archív I. B. a F. T.

VÝSTAVA DIPLOM 2019

Výstava svojimi prácami ponúkla originálne spracovanie zadania v kvalitnom technickom prevedení.

prostredníctvom prác študentov. Na tohtoročnej výstave sa prezentovala praktická časť záverečných magisterských prác týchto absolventov: Bc. Krisztina Androvics, Bc. Kristína Barczy, Bc. Andrea Beňadiková, Bc. Tomáš Božek, Bc. Natália Bukovčáková, Bc. Kristína Dubeňová, Bc. Monika Homzová, Bc. Katarína Húsková, Bc. Juliána Stasová, Bc. Veronika Števanová, Bc. Alica Valaštanová a Bc. Zita Zemanová. Práce viedli pedagógovia doc. Mgr. Jozef Baus, Mgr. art. Eva Kleinová, ArtD., Mgr. Martin Kratochvíl, PhD., Mgr. Bc. Jana Mináriková, ArtD., doc. akad. mal. Daniel Szalai, Mgr. art. Juraj Toman, ArtD., a Mgr. Lubomír Zabadaľ, PhD. Z techník bola zastúpená maľba, grafický

že ide o praktické výtvarné výstupy, obsahujú v sebe aj možný edukačný kontext a uplatnenie témy v edukačnom prostredí," zhodnotila vystavené práce doc. Adriana Réčka.

„Tieto práce zároveň dokumentujú činnosť katedrových „ateliérov“ zameraných na kresbu a maľbu, grafiku, grafický dizajn, textil, priestorové umenie a intermedialnú tvorbu. Reprezentujú umelecko-výchovný charakter študijného programu Učiteľstvo výtvarného umenia KVTv PF UKF v Nitre, v rámci ktorého katedra vzdeláva a pripravuje pre prax tvorivých edukátorov, disponujúcich okrem teoretických odborných kompetencií aj praktickými výtvarnými zručnosťami v širokom spektre klasických a novodobých výtvarných disciplín.“

Doplnila, že v jednotlivých ateliéroch katedry už tradične vznikajú diplomové

Výstavu magisterských diplomových prác absolventov študijného programu Učiteľstvo výtvarného umenia v kombinácii s ďalšími predmetmi v akademickom roku 2018/2019 sprístupnili nedávno v Galérii Univerzum PF UKF. Už 21. ročník výstavy s názvom Diplom 2019 pripravila Katedra výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF, konal sa pod záštitou doc. PaedDr. Gábora Pintesca, PhD., dekana PF UKF v Nitre.

Výstava sa realizovala ako súčasť projektu č. APVV-15-0368, jej kurátormi boli doc. Mgr. Jozef Baus a doc. PhDr. Adriana Réčka, PhD., prodekan pre rozvoj, celoživotné vzdelávanie a medzinárodné vzťahy PF UKF.

Prezentujú činnosť katedry

Výstava podľa slov kurátorky doc. PhDr. Adriany Réckej, PhD., nadviazala na úspešné predchádzajúce ročníky. Ich cieľom bolo a je predstaviť výtvarnú činnosť katedry širokej kultúrnej verejnosti

dizajn, textilná tvorba, priestorové umenie i film.

Hľadanie vlastnej výtvarnej výpovede

„Úroveň výstupov je vysoká, ide o originálne spracovanie zadania v kvalitnom technickom prevedení. Okrem toho,

práce s praktickými výtvarnými výstupmi, ktorých dominantným znakom je nápaditosť, hravosť a kreativita, s úsilím reagovať na súčasnosť, ako aj historické kultúrno-spoločenské fenomény z rôznych aspektov, no najmä z pohľadu mladšej generácie.

„Tieto výtvarné práce svedčia o hľadaní vlastnej výtvarnej výpovede, nových interpretačných možností tradičných i netradičných tém, o chuti experimentovať s umeleckými i „neumeleckými“ materiálmi, pričom častokrát prostredníctvom uceleného cyklu mapujú a zaznamenávajú život okolo seba, resp. skúmajú svoj vlastný vnútorný svet,“ dodala doc. Réčka.

Spracovala: Ing. Jana Černáková,
R - Oddelenie médií,
foto: doc. Adriana Réčka

Prof. RNDr. FRANTIŠEK PETROVIČ, PhD.,

dekan Fakulty prírodných vied UKF v Nitre

Prof. RNDr. František Petrovič, PhD., v Buenos Aires.

Mali ste ako dieťa svoje vysnívané povolanie?

Od malička som mal rád geografiu a históriu. Upútavali ma opisy krajín a čaro historických máp. Neskôr to pokračovalo čítaním cestopisov a historických románov. V istom období u mňa trochu prevládla história a chcel som byť archeológom. Mal som však silnú túžbu cestovať, objavovať nové kraje a mapovať neznáme územia. Akosi ma začala priťahovať kartografia. Ako gymnazista som pri geografii aj vytrval. S obľubou som sa pravidelne zúčastňoval geografických olympiád.

Čo ste vyštudovali?

Vyštudoval som na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského odbor geografia – kartografia, špecializácia regionálna geografia, ochrana a plánovanie krajiny. Následne doktorandské štúdium som absolvoval v odbore ekológia na Ústave krajinnej ekológie SAV, pobočka Nitra. Dalo by sa povedať, že sa splnilo to, čo som chcel ako dieťa. Pracujem s historickými mapami, leteckými a družicovými snímkami, objavujem a odkrywam, čo už bolo stratené a dnes potrebujeme opäť vrátiť do života.

Odkedy pôsobíte na UKF, akými funkciami a pozíciami ste prešli?

Na Katedru ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre som nastúpil v roku

2006 ako odborný asistent. V rokoch 2008 - 2014 som na katedre pôsobil ako docent a od roku 2014 som na pozícii profesora. Od roku 2015 do roku 2018 som bol zástupcom vedúceho Katedry ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre. Zároveň som v rokoch 2016 – 2018 pracoval ako predseda Akademického senátu FPV UKF v Nitre. V roku 2018 som bol zvolený za dekana FPV UKF v Nitre.

Čím vás pôsobenie a práca na UKF baví, napája?

Práca na univerzite má svoje pozitíva i negatíva. Na jednej strane stretávate nových ľudí, šikovných študentov, spolupracujete s rôznymi odborníkmi a to nielen z vlastného pracoviska, ale aj zo zahraničia. Raz pracujete v akademickom prostredí obklopení kolegami a inokedy ste sami v teréne, napríklad v Poloninách, a ste radi, ak stretnete hocikoho, len nie medveďa :-). Na druhej strane, práca na univerzite vám nekončí úderom 16. hodiny, ale beriete si ju so sebou. Aj doma čítate záverečné práce, robíte posudky, pripravujete podklady na výskum, a to všetko na úkor vášho voľného času a neraz aj rodiny. Ako vedec, ktorý pôsobil aj v Slovenskej akadémii vied, sa však musím priznať, že na univerzite sa mi páči viac. Práca na univerzite je výzvou. Okrem výskumu máte možnosť ovplyvniť a posunúť nové generácie k vyšším cieľom. V mojom prípade smerom

k udržateľnosti krajiny a všetkých nás. Som vždy rád, ak som súčasťou skupiny ľudí, ktorí svojou prácou a osobným príkladom zmiernia či aspoň čiastočne vyriešia environmentálne problémy našej doby.

Ako trávite voľný čas?

Ako som uviedol, voľný čas je momentálne dosť problematický. Samozrejme, občas si nájdem voľnú chvíľu pre seba. Vtedy rád čítam dobré detektívky, v poslednom období mám obľúbeného slovenského autora Dominika Dána. V období od jari do jesene sa tiež venujem hlavne záhrade. Od malička som štepil, očkoval, opiloval stromy a to mi zostalo doteraz. Nuž a po víkendoch sa snažím „zamestnať“ aj deti, často :-). chodíme na výlety do prírody.

Čo považujete za svoje silné stránky, čo by ste na sebe zmenili?

Za svoju silnú stránku považujem schopnosť vytvárať a koordinovať tím ľudí so spoločným cieľom a víziou. Rád diskutujem a obľubujem konštruktívne diskusie, ktoré prinášajú výsledok. Kolegovia z katedry vedia, ako často a veľa diskutujem s kolegom doc. Mederlym a navzájom sa snažíme presvedčiť toho druhého o svojej pravde. Zistíme, že časť pravdy máme obaja a výsledkom je vždy kompromis.

Vaša obľúbená osobnosť, ktorá vás v živote inšpiruje...

Ťažko povedať, kto je moja obľúbená osobnosť. Človek sa od malička inšpiruje, najskôr rodičmi, rodinou, učiteľmi, kolegami a to všetko sa deje v rôznych situáciách a životných zlomoch. Každý na vás svojím spôsobom vplyva a zanechá nejakú „pamiatku“.

Máte svoje životné motto? Aké uznávate hodnoty, ktorými sa v živote či v práci riadite?

Snažím sa riadiť heslom „Ži a nechaj žiť“. Akosi prirodzene to vyplýva z mojej profesie. Súčasne má pre mňa aj iný, hlbší rozmer. Ľudia by si mali pomáhať, dopriať úspech jeden druhému a nezávidieť si. Sme tu krátko na to, aby sme viedli žabomyšie vojny, preto, ak sa dá, pomôžeme si.

Váš životný cieľ, sen?

Každý z nás má nejaký ten sen, túžbu. Detská záľuba v cestopisoch a histórii vo mne predsa len pretrvala. Vždy som chcel cestovať po starovekých pamiatkach, spoznávať staroveké civilizácie. Rád by som navštívil pyramídy v Egypte. Tento sen ma drží už od 7 rokov a verím, že sa mi ho raz podarí aj naplniť.

Foto: archív F. P.

PRÁCE SENIOROV Z U3V V GALÉRII UNIVERZUM

Univerzita tretieho veku pri UKF je výnimočná tým, že poskytuje nielen výučbu teórie výtvarného umenia, ale aj možnosť praktickej tvorby v rámci jednotlivých disciplín. Preto ju vyhľadávajú záujemcovia z celého Slovenska.

Výstavu prác frekventantov a absolventov Univerzity tretieho veku (U3V) pri Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre otvorili 11. júna v Galérii Univerzum na Dražovskej ulici. Obdivuhodne pestrá a zaujímavá výstava sa realizovala v spolupráci s Katedrou techniky a informačných technológií a Katedrou výtvarnej tvorby a výchovy Pedagogickej fakulty UKF. Svoje práce predstavili študenti a absolventi U3V študujúci vo vzdelávacích programoch Dejiny výtvarného umenia a výtvarná tvorba, Digitálna fotografia a kamera, Ľudové remeslá a Keramika.

Podujatie sa uskutočnilo pod záštitou doc. PaedDr. Jany Duchovičovej, PhD., prorektorky UKF pre vzdelávanie, a doc. PaedDr. Gábora Pintesa, PhD., dekana Pedagogickej fakulty UKF v Nitre. Odborným garantom výstavy bola doc. PhDr. Ľudmila Nagyová, CSc., tajomníčka U3V pri UKF, kurátormi doc. PhDr. Adriana Récka, PhD., prodekanica PF UKF pre ce-

loživotné vzdelávanie, a Mgr. Ján Širka, PhD., ktorí boli zároveň garantmi jednotlivých vzdelávacích programov. Prítomní boli tiež garanti ďalších programov U3V - Mgr. Miroslav Šebo, PhD., akademický sochár Jaroslav Košš a lektor Mgr. Ján Huňady.

Mladá a aktívna myseľ

Návštevníkov aj vystavujúcich autorov privítala doc. Ľudmila Nagyová, prihovorili sa prorektorka doc. Jana Duchovičová, dekan PF doc. Gábor Pintes aj kurátorka výstavy doc. Adriana Récka.

Doc. Duchovičová pripomenula, že sa nachádzame v jubilejnom 60. roku vzdelávania na UKF a v inštitúciách, ktoré jej predchádzali. Súčasťou univerzitného vzdelávania je už viac ako 25 rokov aj Univerzita tretieho veku, takže UKF má tradíciu a bohaté skúsenosti aj na úrovni seniorského vzdelávania.

„Asi nikdy nebola problematika celoživotného vzdelávania taká vypuklá, ako v posledných rokoch. Prežívanie seniorského veku nemusí byť len pasívne. A vy ste toho dôkazom, že je možné využiť ho aktívne, využiť ho na udržanie aktívnej a mladej mysle, na to, aby ste svojim deťom a vnukom ukázali, aké úžasné veci dokážete vyprodukovať. Sú to výtvyry nielen manuálnej a umeleckej, ale aj intelektuálnej aktivity, o čom svedčí v tomto roku viac ako 100 absolventov U3V,“ pripomenula prorektorka Jana Duchovičová.

Ako dodala, teší ju, že účastníci U3V pri UKF našli spôsob, ako svoju myseľ udržať mladú a aktívnu. Zároveň ju teší aj fakt, že seniori - študenti UKF svojim prístupom k životu inšpirujú aj generácie, ktoré seniorský vek ešte len čaká.

Z pozície dekana PF UKF doc. Gábor Pintes vyjadril radosť aj vďaka za to, že sa

seniori v takom hojnom počte zúčastňujú vzdelávacích programov U3V pri UKF. „Som presvedčený o tom, že dôležitý je nielen ten finálny produkt, ktorý vidieť na výstave, ale aj samotný proces, ktorým všetci účastníci U3V prešli. Držím vám palce, aby ste mali výdrž a chuť aj v ďalšom období sa vzdelávať, nachádzať možnosť seberealizácie a zmysel v aktívnom trávení voľného času,“ povedal účastníkom U3V doc. Pintes.

Doc. Ľudmila Nagyová, tajomníčka U3V, poďakovala všetkým účastníkom seniorského vzdelávania na UKF, ale aj pedagógom, ktorí sa im nezištne a obetavo venovali.

Výstava ako pestrá paleta tvorivej činnosti

Kurátorka doc. Adriana Récka zdôraznila, že U3V sa nielen v celoslovenskom, ale aj v celoeurópskom kontexte považuje za jednu z najpozitívnejších

činnosti niekoľkých desiatok seniorov, vzdelávaných v rámci uvedených vzdelávacích programov, garantovaných a realizovaných katedrami Pedagogickej fakulty - Katedrou techniky a informačných technológií a Katedrou výtvarnej tvorby a výchovy,“ hovorí doc. Adriana Récka.

„Výstava je veľmi dobrým spôsobom prezentácie tvorivosti seniorov, ktorých vzdelávame. Keďže v rámci vzdelávacích programov U3V funguje 1. aj 2. stupeň, výstava sa zamerala na prezentáciu prác aktuálnych absolventov, ale dali sme v nej priestor aj neabsolventom, lebo sa nám to zdá motivačné.“

Z techník bola na výstave zastúpená maľba, kresba, grafika, textil, boli tu aj práce z drôtu, ručného papiera, ovčej vlny, pedigu, dreva, glazované keramické diela i fotografie. Z motívov dominovali portrét, krajinomaľba, zátišia, ale nechýbala aj tzv. voľná maľba.

Plnia si svoje sny

Vystavujúci seniori kurátorku doc. Adrianu Récku prekvapili neskutočným entuziazmom, invenciou a tvorivosťou. „Je dôležité povedať, že podľa filozofie U3V pri UKF pôsobia vo vzdelávacích programoch lektori, ktorí tieto vzdelávacie programy zabezpečujú aj v rámci denného štúdia na UKF. Aj napriek tomu, že študijné programy Ľudové remeslá a Keramika v dennom bakalárskom či magisterskom štúdiu neponúkame, sú tieto techniky súčasťou niektorých študijných programov, napríklad Ľudové remeslá sú súčasťou výučby Predškolskej elementárnej pedagogiky,“ vysvetľuje kurátorka.

„V prípade výtvarného umenia je to jednoduché – vzdelávací program U3V síce nekopíruje systém vzdelávania na

Frekventantov U3V pri UKF považuje doc. Récka za veľmi tvorivých, šikovných ľudí, ktorí svojich pedagógov často inšpirujú k tomu, aby boli stále lepšími a vnímaivejšími učiteľmi. Títo seniori v sebe dlho nosili túžbu vzdelávať sa v rôznych umeleckých ale aj iných programoch U3V, no čas na splnenie svojich snov si našli až teraz, vo vyššom veku.

„Máme veľmi talentovaných ľudí, ktorí navštevujú vzdelávacie programy U3V, výstava je toho jasným dôkazom. Kvalita prác je vysoká a aj napriek tomu, že v prípade U3V nejde o akademické vzdelávanie, určite si stojíme za vysokou úrovňou kvality vzdelávania, o čom svedčia aj praktické výstupy štúdia seniorov. Naozaj sa usilujeme dosiahnuť tú úroveň, ktorú zabezpečujeme v rámci vzdelávania budúcich učiteľov výtvarného umenia, aj keď z absolventov U3V nebudú učiteľia tohto odboru,“ zhodnotila doc. Récka.

Odbornosť aj technické vybavenie

Univerzita tretieho veku pri UKF si za dlhé roky svojej existencie vyslúžila také renomé, že ju navštevujú ľudia z rôznych kútov Slovenska, nielen z Nitry či okolia. Jej vzdelávacie programy sa v kontexte celoslovenskej ponuky U3V ukazujú ako veľmi atraktívne. Podľa doc. Réckej výtvarné umenie ponúkajú aj iné univerzity, ale väčšinou iba teóriu.

„Naša U3V pri UKF je výnimočným tým, že poskytuje nielen výučbu teórie výtvarného umenia, ale aj možnosť praktickej tvorby v rámci jednotlivých disciplín. Maľovať sa síce dá aj doma, nie je problém kúpiť si farby, štetce, plátno a stojan, ale taký lept či linoryt si v domácych podmienkach len tak nespravíte. Na to treba kvalitné technické vybavenie a zároveň ovládať postup tvorby, čo si vyžaduje profesionálny dohľad. Naši frekventanti si pochvalovali, že grafiku, priestorové, ale aj iné práce by doma bez odborného rád a patričného technického zázemia nevládli.“

U3V pri UKF aj z dôvodu ponuky praktickej umeleckej tvorby vyhľadávajú záujemcovia z celého Slovenska, v minulosti mali napríklad študenta - seniora až z Bardejova, chodia k nim účastníci z Prievidze, Partizánskeho, od Trnavy, Nových Zámkov a mnohých iných miest a regiónov. Aktuálny priemerný vek našich študentov U3V bol okolo 60 - 65 rokov, ale mali už aj 70-tnikov, 80-tnikov a v programe Ľudové remeslá sa v minulosti vzdelával aj vyše 90-ročný pán.

Ing. Jana Černáková,
R - Oddelenie médií, foto: LB

vzdelávacích činností, ktorou si seniori môžu ďalej rozvíjať kľúčové kompetencie celoživotného vzdelávania, stanovené Európskou radou ešte v roku 2006.

Na výstave, ktorá sa každoročne organizuje v júni, sa svojimi prácami aktuálne prezentovali absolventi štyroch vzdelávacích programov U3V. „Ide o veľmi pestrú paletu výsledkov tvorivej

dennom štúdiu, ale vo veľkej miere reflektuje výtvarné disciplíny. Výčbu v U3V zabezpečujú kolegovia, ktorí učia aj študentov v dennom štúdiu.“

ABSOLVENTI U3V MALI SLÁVNOSTNÉ PROMÓCIE

Pomyselné vysokoškolské diplomy si prevzalo 102 absolventov Univerzity tretieho veku pri UKF. Všetci študovali v trojročných vzdelávacích programoch, po novom budú v U3V aj ročné a dvojročné.

Svoje vzdelávanie nedávno úspešne završili aj študenti, ktorí už majú o nejaký ten ročik viacej, striebro vo vlasoch a za sebou množstvo životných i pracovných skúseností. Pomyselné vysokoškolské diplomy si na slávnostnej promócií 13. júna v Aule Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prevzalo 102 seniorov - absolventov Univerzity tretieho veku pri UKF (U3V). Odovzdala im ich prorektorka pre vzdelávanie doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., slávnostný slub predčítala doc. PhDr. Ludmila Nagyová, CSC., tajomníčka U3V. Slávnostnú ceremóniu odovzdávania diplomov viedla doc. PhDr. Adriana Récka, PhD., prodekanica PF UKF pre celoživotné vzdelávanie.

Kto sa stále učí, zostáva mladý

Absolventom U3V sa prihovarila prorektorka Jana Duchovičová. Veľmi výstižne spomenula citát Johanna Wolfganga von Goetheho, podľa ktorého sú „krásni mladí ľudia hračkou prírody, ale krásni starí ľudia sú umelecké diela“.

„Dielo je vždy výsledkom symbiózy vnímania, emócií, aktívnej činnosti, poznania, múdrosti, vzdelávania a inšpirácie v každodennom živote. To isté platí o diele ukrytom v človeku. Pri pohľade do vašich tvárí, milí absolventi, sa mi zdá, že vďaka vášmu rozhodnutiu vzdelávať sa na Univerzite tretieho veku dnes viac žiari harmónia a dokonalosť tohto vášho diela smerom von k nám ostatným,“ obrátila sa prorektorka svojimi slovami k absolventom.

„Vzdelávanie a učenie sa počas celého života je spôsob, ako aktívne starnúť a udržiavať sa v dobrej psychickej a fyzickej kondícii aj vo vyššom veku. Ako konštatuje Henry Ford, „každý, kto sa prestane učiť, je starý, či už v dvadsiatich alebo osemdesiatich. Každý, kto sa stále učí, zostáva mladý. Najväčšia vec v živote je udržať svoju myseľ mladú“. Vy ste dô-

kazom, že pohľad na seniora ako jedinca, ktorý je pasívny a závislý na spoločnosti, je dávno prekonaným stereotypom. Našli ste spôsob, ako vidieť svoj život v iných rozmeroch, ako nestratiť kontakt so spoločnosťou a udržať živé generačné i transgeneračné sociálne väzby, ako si nepretržite udržiavať kvalitu svojho života, mladú myseľ a ako zdokonaľovať vlastnú životnú múdrosť.“

V príhovore zdôraznila, že múdrosť nie je len poznanie, ale zahŕňa tiež lásku

k poznaniu, lásku k činu a lásku k človeku. Múdrosť zároveň otvára dvere tvorivosti a túžbe spoznávať ešte nepoznané. Kombináciou týchto aspektov múdrosti môže človek dospieť k šťastiu a životnej spokojnosti.

„Milí naši absolventi, dúfam, že ste si prostredníctvom vzdelávania na našej univerzite rozšírili obzor poznania, vy-

tvorili si vzájomne obohacujúce sociálne väzby, a že sme takým istým kúskom prispeli k vašej sebarealizácii a životnej spokojnosti. To je poslanie, ktoré sa na Univerzite Konštantína Filozofa snažíme naplňať už 60 rokov a na Univerzite tretieho veku, ktorá je jej súčasťou, už takmer tri desaťročia,“ doplnila doc. Duchovičová.

Novinky v U3V

Promócia absolventov Univerzity tretieho veku bola slávnostným ukončením ich vzdelávania. Študijné programy, ktoré absolvovali, boli všetky trojročné. „Boli medzi nimi napríklad Informačné technológie, Digitálna fotografia a kamera, Ľudové remeslá, Anglický jazyk pre začiatočníkov, Drahé kamene a drahé kovy, Dejiny výtvarného umenia, Keramika, Psychológia tretieho veku a iné,“ pokračuje prorektorka Duchovičová.

„Zároveň je promócia vyvrcholením vzdelávania našich seniorov, na ktorej bývajú prítomní ich najbližší – rodinní príslušníci, deti, vnúčatá, priatelia... Môžu im takto ukázať svoje úsilie, um a svoju mladú myseľ, ktoré vkladali do vzdelávania. Tieto slávnostné chvíle prežívajú veľmi intenzívne, často sú plní dojatia, veď pre mnohých z nich je to vzdelanie, ktoré možno počas svojho života nedosiahli. Promócia je preto ich veľkým úspechom a veľkou oslavou ich snahy niečo dokázať aj v tomto veku.“

Vek väčšiny seniorov – našich čerstvých absolventov sa pohyboval medzi 60 – 65 rokmi, najstarší absolvent mal 78 rokov, najmladší 48.

U3V pri UKF bude pokračovať ďalšími úspešnými ročníkmi. Prihlášky na akademický rok 2019/2020 možno aktuálne zasielať do 31. augusta 2019. Ako doc. Duchovičová prezradila, frekventantov čakajú novinky. Programy ďalšieho vzdelávania v U3V navrhovali samotné fakulty UKF, ktoré ich budú aj zabezpečovať.

V rámci ponuky vzdelávacích programov prezentujú fakulty najmä to, čo ponúkajú aj štandardne v rámci denného bakalárskeho a magisterského vzdelávania, ich obsahy navzájom na seba nadväzujú.

„Zmena je aj v tom, že na ďalší akademický rok ponúkame aj ročné a dvojročné vzdelávacie programy, doteraz sme mali len trojročné. Podľa záujmu zo strany seniorov je možné uvažovať aj o ďalších možnostiach vzdelávacích programov,“ uzavrela doc. Jana Duchovičová.

Ing. Jana Černáková,
R – Oddelenie médií,
foto: LB

ABSOLVENTOM KOMENSKÉHO INŠTITÚTU AJ NÁŠ PEDAGÓG

Dvadsiatka pedagogičiek a pedagógov z celého Slovenska absolvuje každý rok vzdelávací program Komenského inštitút, ktorý realizuje CEEV Živica. Tento rok sa jedným z jeho absolventov stal aj Mgr. Martin Čápay, PhD., z Katedry informatiky Fakulty prírodných vied a bilingválneho Gymnázia Golianova 68 v Nitre.

Výučba na Komenského inštitúte prebieha formou zážitkových a praktických workshopov, neformálnych rozhovorov a prednášok. Štúdium trvá jeden školský rok – účastníci počas neho absolvujú niekoľko workshopov a webinárov, tematicky pokrývajúcich oblasti, ktoré v slovenskom školstve dlhodobo absentujú. Súčasťou štúdia je aj realizácia a obhajoba pedagogického projektu.

Martin Čápay obhájil ten svoj s názvom Programovanie ako ho nepoznáte

pred porotou v Bratislave v predposledný májový deň. Na motiváciu žiakov a študentov k programovaniu v ňom využíval takzvané „mikrobity“.

„Programovanie tohto hardvéru umožňuje študentom vyvíjať hmatateľné produkty. Veľkou výhodou „fyzického zapojenia“ je pohľad na informatiku, ktorý podporuje kreativitu a učenie tým, že do procesu zapája myseľ aj telo,“ vysvetľuje pedagóg vízie svojho pedagogického projektu. „Mojou snahou bolo ukázať,

ako je možné využiť malé programovateľné zariadenie BBC micro:bit vo vzdelávaní. Hlavným cieľom bolo navrhnúť a otestovať súbor úloh predstavujúcich základné algoritmické koncepty využívajúc programovateľný hardvér tak, aby sa striedala činnosť žiakov pri počítači aj mimo neho.“

Základný hardvér, potrebný k riešeniu projektu, si zabezpečil v spolupráci s OZ SPY. Z rozpočtu potom zakúpil rozširujúce zariadenia k základným modulom. Toto všetko na gymnáziu ostáva a je pripravené pre ďalších študentov, ktorí si zábavné programovanie s mikrobity už teraz pýtajú.

Martinov pedagogický projekt spravádzalo množstvo aktivít – od výučby na úrovni strednej školy a detského počítačového krúžku na univerzite, cez workshopy celodenného charakteru pre stredoškolských žiakov, až po krátke formáty pre iných žiakov a učiteľov či verejnosť. Spolu s celou jeho „micro:bit triedou“ navštívil aj medzinárodnú konferenciu PyCon Edusummit v Bratislave. Okrem toho, na Katedre informatiky FPV boli odovzdané dve záverečné práce zamerané na tému BBC: microbit – diplomová práca BBC micro:bit na základných školách Mgr. Romana Krnáča a bakalárska práca Python a vyučovanie programovania na SŠ Bc. Silvie Haringovej. Ďalších päť prác je aktuálne v štádiu konzultovania.

Mentorkou M. Čápayovi bola minuloročná absolventka programu Komenského inštitút, aktuálne doktorandka na informatike Mgr. Nika Klimová, ktorá mu na začiatku veľmi pomohla pri špecifikovaní toho, čo je vlastne pridaná hodnota pedagogického projektu a vhodne pripomenkovala stanovené ciele. V záverečnej fáze spolu navštívili konferenciu PyCon, ako aj spracovávali dáta získané pri výskume na Gymnázii Golianova v Nitre. Navyše vznikli aj dve spoločné vedecké (odborné) publikácie, ktoré sumarizujú ich zistenia a v anglickom jazyku odvieďli spoločný trojhodinový workshop na medzinárodnej konferencii v Dubaji.

Komenského inštitút však nie je len jednoročný projekt. Jeho cieľom je dlhodobé vzdelávanie, podpora a prepájanie účastníkov. Okrem výučby bude dr. Čápay získané materiály ďalej spracovávať. Plánuje aktivity sformulovať aj do širšej publikácie a poskytnúť učiteľom pod otvorenou licenciou, respektíve vytvoriť webovú doménu, na ktorej bude tieto materiály postupne publikovať.

Mgr. Jana Krajčovičová,

R – Oddelenie médií, foto: archív M. Č.

SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO OŽÍVA

Slávnostné vyhodnotenie spojené s vernisážou prác sa konalo v júni na pôde FF UKF v Nitre. Ceny víťazom odovzdala dekanica FF UKF doc. Jarmila Jurová spolu s predsedom komisie, garantom súťaže a vedúcim Katedry slovenského jazyka a literatúry FF UKF prof. Ľubomírom Kralčákom.

Desiaty ročník súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa získal oproti predchádzajúcim ročníkom novú podobu a nového organizátora, ktorým sa stala Katedra slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Súťaž, registrovaná na MŠVVaŠ SR, povzbudzuje k budovaniu národnej hrdosti a vlastenectvu. Je príspevkom k sebareflexii našej národnej identity, orientuje pozornosť na aktuálne témy v spoločnosti a významné historické medzníky.

Zastrešenie novou inštitúciou - Filozofickou fakultou UKF v Nitre - umožnilo rozšíriť podujatie o ďalšie kategórie súťažiacich, a to aj z vyšších stupňov školského vzdelávania. Tento nový formát ponúkol možnosti zapojenia sa žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl a tiež stredoškolských a vysokoškolských študentov všetkých ročníkov, čomu zodpovedajú štyri vekové kategórie súťažiacich.

Prvú kategóriu tvorili žiaci predpokladného a posledného ročníka základnej školy, druhú a tretiu kategóriu stredo-

školskí študenti a štvrtú kategóriu študenti vysokých škôl. Z hľadiska formy, resp. druhu umeleckej tvorby, mala súťaž tri časti - literárnu, výtvarnú a elektronickú. Pre všetky vekové kategórie a všetky tri umelecké formy boli vypísané spoločné témy: Sv. Cyril a Metod ako cestovatelia (v čase), Z klenotnice pokladov Veľkomoravskej ríše, Veľkomoravská postava v (ne)záujme mladého človeka, Naše kľúče od Svätoplukovho kráľovstva a Cyrilo-metodské dedičstvo ako pamäť literatúry.

Slávnostné vyhodnotenie spojené s vernisážou prác sa konalo na pôde FF UKF v Nitre 7. júna. Ceny víťazom odovzdávala dekanica FF UKF v Nitre doc. PhDr. Jarmila Jurová, PhD., spolu s predsedom komisie, garantom súťaže a vedúcim Katedry slovenského jazyka a literatúry FF UKF prof. PaedDr. Ľubomírom Kralčákom, PhD.

Blahoželáme všetkým víťazom, ktorí uspeli medzi 225 súťažiacimi v jednotlivých kategóriách, ale zvlášť oceňujeme študentov z UKF v Nitre, ktorí sa umiestnili na popredných miestach. Veríme, že aj v ďalšom ročníku sa zapoja mnohí žiaci ZŠ, SŠ a študenti VŠ.

Literárna časť:

Poézia:

1. miesto: Dominika Ságiová, PF UKF v Nitre, téma Sv. Cyril a Metod ako cestovatelia v čase
2. miesto: Veronika Kováčová, PF UKF v Nitre, Veľkomoravská postava v (ne)záujme mladého človeka
3. miesto: Natália Štefancová, PF UKF v Nitre, Sv. Cyril a Metod ako cestovatelia v čase

Próza:

1. miesto: Mária Pátková, KMKT FF UKF v Nitre, téma Z klenotnice pokladov Veľkomoravskej ríše
3. miesto: Kristína Imrichová, KSJaL FF UKF v Nitre, Černokňažník Kazimír a jeho tri úlohy

Výtvarná časť:

3. miesto: Anna Petrasová, PF UKF v Nitre, Naše kľúče od Svätoplukovho kráľovstva

PhDr. PaedDr. Martin Bodis, PhD.,
foto: Peter Horváth

ULIJANKY SPÁJA LÁSKA K SPEVU AJ PRIATEĽSTVO

Na našej Katedre etnológie a folkloristiky sa nedávno sformovala dievčenská spevácka skupina s ľubozvuchným názvom Ulijanky. Desiatku študentiek spája nielen chuť pracovať, spoznávať a skúšať vokálne prejavy z rozmanitých obcí Slovenska, ale aj dobré priateľstvo. A aby bolo všetko, ako má byť, odbornú ruku drží nad nimi hlasová pedagogička a interpretka slovenských ľudových piesní doc. PhDr. Margita Jágerová, PhD. Z rozhovoru s ňou sa dozviete, odkiaľ pochádza názov skupiny, aké piesne sú ich najobľúbenejšie, prečo nevystupujú v krojoch, či aké sú ich plány na leto.

Ako si spomínate na obdobie, kedy sa Ulijanky začali formovať? Čo vlastne viedlo k vzniku skupiny?

V rámci štúdia máme na Katedre etnológie a folkloristiky Filozofickej fakulty UKF v študijných plánoch praktické predmety zamerané na ľudovú hudbu, spev a tanec. V rámci predmetu Vokálne techniky, počas ktorých sa zaoberáme štýlovou interpretáciou ľudových piesní, sa sformovala zostava štyroch speváčok, ktorá súťažila už v minulom akademickom roku na ŠVOUČ s interpretáciou jedinečných viachlasných spevov zo spišskej obce Kojšov, viažucich sa k archaickej obyčajovej obchôdzke „Vodeňje Ulijany“. Keď sa o tom dozvedeli v samotnej obci, z ktorej si na túto príležitosť študentky požičiavali originálne kroje, pozvali nás na miestny festival. Medzitým sa ku skupinke pridali ďalšie študentky, nacvičili sme nové spevácke čísla a reprezentovali sme katedru aj univerzitu na festivale priamo v Kojšove v septembri 2018. Po vystúpení, ktoré dopadlo veľmi dobre, začali študentky intenzívne pomýšľať na vytvorenie stálej skupiny, ktorá potrebovala názov. Podľa tohto prvého vystúpenia sme sa vzájomne dohodli na mene Ulijanky.

Kolko členiek má skupina? Čo vás spája či rozdeľuje? Čo alebo kto je ten tmeliaci prvok?

Skupina má momentálne spolu so mnou jedenásť členiek – študentky druhého, tretieho a štvrtého ročníka. Tmeliacim prvkom je určite snaha poznávať a prakticky skúšať interpretáciu za-

ujímavých vokálnych prejavov tradičnej hudobnej kultúry Slovenska. Piesne a následne z nich vytvorené spevácke čísla trénujeme nielen v rámci štandardného priestoru vyučovania, ale neraz aj mimo neho. Študentky majú záujem o zlepšovanie svojich speváckych zručností, baví ich vybraný spevácky materiál – to je to najdôležitejšie spojivo, ktoré vytvára fungujúce teleso. Samozrejme, nad chuťou pracovať a spoznávať musí stáť erudovaný a zanietený „vodca“, ktorý skupinu smeruje k želanému výsledku. Mám dlhoročné skúsenosti s interpretáciou slovenských ľudových piesní, s ich spracovaním do scénickej podoby, ale aj skúsenosti ako hlasová pedagogička. Dievčence majú navzájom aj veľké priateľské väzby – sme katedra s menším počtom študentov, kontakty medzi pedagogickou a študentskou časťou, zároveň aj medzi študentkami a študentmi navzájom, majú kvalitatívne inú úroveň, ako na pracoviskách s väčším obsadením.

Aké piesne máte v repertoári? Máte vybratý špecifický región, respektíve podľa čoho si ich vyberáte?

V repertoári máme piesne z viacerých lokalít Slovenska. Snažíme sa pracovať s neopocúvanými, neznámymi piesňami, no základom musí byť to, aby dievčatám „sadli“ tematicky, melodicky, aby sa im páčili a dobre spievali. Niektoré materiály prinášajú zo svojich lokalít ony samotné, ako napríklad Chorovodné piesne z obce Lukavica (Šariš), alebo Trávnice z obce Chlebnice (dolná Orava). Ostatné piesňové čísla som zostavila ja, či už z vlastných výskumov, ale najmä z rôznych piesňových zbierok. Ide o ženské pijanské piesne z Dražoviec (Ponitrie), svadobné piesne z obce Oščadnica (Kysuce), svadobné piesne z obcí Sľažany a Skýcov (horné Požitavie), jarné piesne z obcí Malé Zálužie (Ponitrie) a Sľažany (horné Požitavie), goralské piesne z obce Oravská Polhora (horná Orava), piesne z obce Vadičov (horné Kysuce), piesne z obce Kojšov k obchôdzke Vodeňje Ulijany (Spiš), piesne z obcí Horné Lefantovce a Sokolníky (Ponitrie), Grlica (Gemer) a Terchová.

Aké vystúpenia ste už absolvovali?

Ulijanky vystupovali na prehrávkach študentov Katedry etnológie a folkloristiky (2018, 2019), ktoré sú u nás na katedre každoročne prezentáciou získaných zručností v praktických predmetoch. Potom sa prezentovali dvakrát na ŠVOUČ Nitra (2018, 2019). Prvé vystúpenie mimo našej univerzity bolo v rámci festivalu Kojšovská heligónka v Kojšove (2018). Zatiaľ najväčším podujatím bolo pre nás vstúpenie Bartók 4 a Ulijanky. Bol to kon-

cert venovaný 95. výročiu pôsobenia Bélu Bartóka v Rimavskej Sobote (2019), kde sme účinkovali s džezovým kvartetom, ktoré spracovalo ľudové piesne z Gemera zozbierané B. Bartókom. Ďalej sme vy-

pozostáva z katedrového trička a krojovanej sukne, ktorú si každá donesie zo svojej lokality. Pri našom prvom vystúpení v Kojšove na Spiši nás poobliekali do miestnych krojov domáci hostitelia.

lotvorné prvky jednotlivých piesní, vy-
lepšujeme interpretáciu, celkovú súhru skupiny, jednotné frázovanie a súzvuk. Dievčence si vytvorili facebookový profil, pripravujú spustenie webovej strán-

Časť členiek skupiny Ulijanky (zľava): Miroslava Školová, Martina Vargová, Veronika Dudášová, Viktória Čolláková, Klaudia Ľapajnová, Slavomíra Voľanská, Michaela Chovancová a Margita Jágerová.

„Kedže sme katedra s menším počtom študentov, dievčence majú navzájom aj veľké priateľské väzby.“

stupovali na vernisáži výstavy Kysáčka insita v Nitre (2018), ktorú organizovala Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Galérii na schodoch.

V akom oblečení vás môžu diváci vidieť na vystúpeniach?

Nakoľko spievame piesne z rôznych lokalít Slovenska a nie je možné mať na každý scénický blok piesní osobitný kroj, nevystupujeme v krojoch. Naše oblečenie

Čo pripravujete? Čo vás čaká v blízkej budúcnosti a kam by ste sa chceli posunúť?

Neustále pracujeme na zdokonaľovaní našich speváckych zručností, obohacujeme náš repertoár, snažíme sa schádzať a cvičiť, aj keď už semester skončil. S hlasivkami je to ako s akýmkoľvek svalom – ak ho pravidelne nepracujeme, nepracujeme s ním, stráca na výkonnosti, kvalite. Precizujeme štý-

ky skupiny. Otázne je ale personálne obsadenie. Jadro skupiny – prvé členky speváckeho zoskupenia ukončili 4. ročník štúdia, ostáva im len jeden, záverečný rok... Ak sa skupina udrží aj do budúcnosti, práve toto bude štandardný „problém“ – neustále príchody a odchody, ale tak to už vo vysokoškolskom prostredí chodí.

Dostali sme pozvánku do galaprogramu folklórneho festivalu v Očovej, ktorý sa odohrá 11. augusta – takže usilovne trénujeme a tešíme sa.

Mgr. Jana Krajčovičová,
R – Oddelenie médií,
foto: LB

NITRIANSKA SPEVÁČKA MÁ ČERSTVÝ DIPLOM Z UKF

Začiatky na univerzite boli pre ňu extrémne ťažké, keďže začala študovať v čase, keď mala 31 rokov a 4-ročnú dcéru. Škola ju však naučila pokore, schopnosti efektívnejšie si organizovať čas a určiť si priority.

Spieva od 15 rokov, skladá vlastné piesne, organizuje charitatívne podujatie, príležitostne moderuje... K aktuálnym úspechom môže Mgr. Brigita Tarinová momentálne prirátat aj úspešné ukončenie Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Čerstvo promovaná absolventka Katedry masmediálnej komunikácie a reklamy na Filozofickej fakulte sa tak pridala k veľkému počtu úspešných absolventov našej univerzity. Témou diplomovej práce „Klasická hudba v reklame“ sa nevyhla svojej veľkej záľube – hudbe. Pracovala na nej pod vedením doc. PhDr. Miroslava Zelinského, CSc., z Katedry masmediálnej komunikácie a reklamy.

Na UKF Brigita študovala v rokoch 2014 - 2019, bakalárske štúdium absolvovala ako externá študentka popri práci v neziskovej organizácii Centrum Slniečko a neskôr v televízii Nitrička. Po získaní titulu Bc. prišla príležitosť nastúpiť na denné štúdium, čo Brigita s radosťou využila. Predsa len, možnosť byť denne v kontakte so spolužiakmi a pedagógmi ponúka trochu iný rozmer a intenzívnejší študentský život. V poslednom semestri počas magisterského štúdia začala Brigita opäť pracovať - ako manažérka podujatí na národnom výstavisku Agrokomplex.

Napriek kritickým momentom to nevzdala

Umelecky založená Nitrianka má v rodine viac muzikantov, jej otec hrá v kapele na bicie, a tak nečudo, že v roku 2001 ukončila hudobno-dramatický odbor na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, z ktorého môže používať titul DiS. art. Prečo si po jeho absolvovaní vybrala práve našu univerzitu?

la, ale, samozrejme, aj svojím zameraním v odbore, v ktorom som sa profesne našla,“ vysvetľuje výber Brigita Tarinová.

„Rozhodovala som sa medzi masmediálnou komunikáciou a sociálnou prácou, ale keďže práca v médiách mi bola bližšia, vybrala som si prvú možnosť. Nikdy som to neolutovala, pretože dnes mi teoretické poznatky získané na UKF pomáhajú v práci.“

Ako speváčka vraví, to, čo jej škola dala, si naplno uvedomila až po jej skončení. Počas štúdia prišli krízy a veľakrát to chcela vzdať. Zlomovým momentom bol nečakaný odchod jej mamy, ktorá náhle zomrela, keď bola Brigita v bakalárskom ročníku. Chcela školu nechať, ale vydržala, aj vďaka podpore pani docentky Evy Fanelovej. Zabojovala a teraz je šťastná a hrdá, že štúdium dotiahla do konca.

„Keďže som mala malú dcérku, ako matka som potrebovala školu v blízkosti bydliska, preto mi UKF najviac vyhovova-

„Škola ma posunula v rozhlade, zmýšľaní, v uvedomení si podstaty vlastného smerovania v živote. A tiež ma na-

„Spev ma veľmi baví. Dávam do neho množstvo emócií, piesňou viem povedať príbeh, odovzdať divákovi pozitívnu energiu.“

učila pokore. Keďže som začala študovať ako 31-ročná a mala som už 4-ročnú dcéru, bolo to pre mňa náročné obdobie. Začiatky boli extrémne ťažké, ale škola ma naučila vedieť si efektívne zorganizovať čas a určiť si priority. Predtým som mala život viac chaotický,“ priznáva s úsmevom Brigita.

To, že ju poznali, jej štúdium neuláhčilo

Bavili ju predmety, ktoré boli pre ňu výzvou a nebolo jednoduché ich zvládnuť, ako napríklad psychológia v marketingu, veľmi ju zaujal aj politický marketing. Najhoršie prežívala skúšku práve zo psychológie v marketingu, ktorú urobila až na tretíkrát. Pre ňu najmotívnejšou udalosťou počas školy boli júnové magisterské promócie, ktoré s rodinou patrične oslávila.

Do aktivít mimo školy sa nezapájala, lebo mala veľa vlastných projektov, ktoré musela zvládnuť. „Hoci ma Nitránia poznajú, pre spolužiakov som nebola známa, keďže pochádzali z rôznych, viac či menej vzdialených kútov Slovenska. Aj keď ma niektorí pedagógovia poznali, ja som sa na to nespoliehala a nemám pocit, že by mi to uľahčilo štúdium. Práve naopak, ja som sa im snažila ukázať, čo vo mne je, mala som ešte väčší rešpekt pred tým, že ma poznajú, takže som sa usilovala neurobiť si hanbu,“ priznáva speváčka.

Okrem vlastnej cieľavedomosti boli jej najväčšou motiváciou do štúdia jej mama a brat, ktorý je už tiež úspešným absolventom UKF. Pred pár rokmi skončil odbor prekladateľstvo - tlmočníctvo a momentálne v tom istom odbore aj podniká.

Piesňou vie povedať príbeh

Už počas bakalárskeho štúdia Brigita pracovala v TV Nitrička na obchodnom oddelení, kde sa venovala aj tvorbe reportáží. V detstve rada písala slohové

práce, čo neskôr pretavila aj do písania textov vlastných piesní. Spieva od 15 rokov, od obdobia, kedy nastúpila na konzervatórium v Topoľčanoch. „Pochádzam z rodiny hudobníkov, ale nie spevákov. V podstate som prvá sólo speváčka v rodine. Moja dcérka navštevuje detský zbor, úžasne intonuje, ale nechcem ju do ničoho tlačiť. Ako matka ju chcem podporovať v tom, čo jej pôjde najlepšie,“ zamýšľa sa Brigita.

„Spev ma veľmi baví. Dávam do neho množstvo emócií, piesňou viem povedať príbeh, odovzdať divákovi pozitívnu energiu. Začínala som s covermi známych interpretov, ktoré spievam dodnes - od Whitney Houston až po Madonnu. Súbežne som tvorila a nahrávala vlastné autorské piesne, robila som melódie aj texty. Naspievala som tiež duet s bývalým superstarom Michalom Chrenkom. Dopolna mám na konte asi 40 vlastných skladieb, niektoré z nich sú súčasťou dvoch albumov. Na prvom som spolupracovala s Henrym Tóthom, druhý album produkoval Ivan Dimitrov. Okrem toho som v minulosti nahrávala u Bruna Oravca.“

Speváčka plánuje pokračovať v nahrávaní vlastných piesní, ale vydanie ďalšieho albumu nie je pre ňu prioritou. Jej najnovšia pieseň Modlitba sa stala ústrednou piesňou jej benefičného projektu Keď hudba a krása pomáhajú, ktorý v máji tohto roka oslávil svoj 10. ročník. Cieľom projektu je finančne pomáhať rodinám z Nitry a okolia, ktoré majú choré detičky alebo sa ocitli v zložitej životnej situácii. Naposledy ste Brigitu mohli vidieť spievať na veľkom podujatí Deň rodiny 2019 v mestskom parku, či na vyhodnotení golfového turnaja.

Jej nočnou morou je zabudnutý text

Brigita už počas magisterského štúdia začala ako manažérka podujatí pracovať na národnom výstavisku Agrokomplex. Ako hovorí, vždy túžila po práci, ktorá by ju bavila, čo sa jej v prípade AX aj podarilo.

„Ako event manažérka sa podieľam na podujatiach v priestoroch Agrokomplexu, ale ako speváčka a príležitostná moderátorka som aktívna aj mimo práce. Nerada improvizujem, všetko musím mať pripravené a napísané vopred, lebo keď nie som pripravená, podarí sa mi „vyrobiť“ rôzne neštandardné situácie a brepty. Pri práci s mnohými ľuďmi si ľahko človek pomýli mená a mne sa nedávno stalo, že som istú pani menom Ľudovíta oslovovala ako Bohumilu. Našťastie to vzala s humorom,“ usmieva sa Brigita. „Chvalabohu, zatiaľ som sa na pó-

diu nepošmykla ani nespádla. Mojou najväčšou nočnou morou je, že zabudnem text vlastnej pesničky a dosť často sa mi tiež sníva, že chcem spievať, ale vôbec nemám hlas. Pritom hlas je to, čo ma živí, nielen pri speve, ale aj ako komunikačný nástroj v marketingu.“

Popri práci stíha Brigita množstvo záľub - už niekoľko rokov chodí na jumping fitness, behá, korčuľuje, bicykuje, pláva, lyžuje, bežkuje, bavia ju všetky rekreačné športy, ktoré môže robiť aj s dcérou. V lete rady hrávajú bedminton.

„Rada sa zúčastňujem rôznych kultúrno-spoločenských akcií. Naposledy som si vypočula koncert Berca Balogha na Svätourbanských slávnostiach na Zobore. Spolu s dcérou sme si počas Dňa otvorených dverí DAB vychutnali derniéru Ferda Mravca. Hoci sme ho videli trikrát, stále sa nám páči,“ prezrádza speváčka. „Prijala som aj pozvanie na významný večer v DAB pod názvom 100 rokov volejbalu na Slovensku, ktorý ma tiež obohatil.“

Miluje knihy, stále jej však chýba čas na ich čítanie. Niektoré má rozčítané už celé mesiace. Imponuje jej štýl písania Dana Browna, je v ňom napätie, ktoré človeka nenechá vychladnúť. „Veľmi rada tiež varím, ale preferujem jednoduché a rýchle jedlá, pretože máme s dcérou veľa aktivít a na státie pri sporáku nemáme čas. Obe milujeme napríklad rajčinovú polievku so strúhaným syrom.“

Ing. Jana Černáková,
R - Oddelenie médií,

foto: Marcela Vitusová a Havranfoto.sk

DIELA GABRIELY BALLAYOVEJ KRÁŠLILI UNIVERZITNÚ KNIŽNICU

Na výstave boli jej autorské práce, ale aj diela inšpirované obrazmi známych svetových maliarov - Paula Gauguina a Edgara Degasa.

Pestrosť (ako v živote) bol názov výstavy Ing. Gabriely Ballayovej a jej diela, ktoré do 30. júna krášlili priestory Univerzitnej knižnice (UK) UKF, boli jasným dôkazom správnosti zvoleného názvu. Obrazy aj keramické práce charakterizovala úžasná pestrosť farieb, tvarov, motívov a techník, originalita a precíznosť prevedenia, zároveň prezrádzali zaujímavé zdroje inšpirácií, myšlienok a bohatý duchovný svet talentovanej autorky.

Vďaka rodičom a najmä otcovi, ktorý sa tiež venoval umeniu, predovšetkým keramike, si Gabiku výtvarné umenie zís-

kalo už v mladosti. Vydaj, starostlivosť o rodinu, dve deti a zamestnanie si však vyžiadali prestávku, a tak sa vyštudovaná stavebná inžinierka k svojmu koníčku vrátila až po rokoch. Impulzom vraj bol jeden klient, ktorý ju rozčúľil natolko, že sa chcela odreagovať pri maliarskom

Názov vymyslel študent UKF

Výstava v Univerzitnej knižnici UKF bola Gabikina siedma v poradí a druhá na UKF, pričom prvá bola tiež inštalovaná na pôde knižnice. Zorganizovanie oboch expozícií mala na svedomí autorkina dobrá priateľka - Mgr. Mária Synaková, ktorá pracuje v Univerzitnej knižnici a ktorá aj teraz výstavu otvárala. Zároveň spomenula množstvo pozitívnych písomných reakcií študentov a návštevníkov knižnice na vystavené diela.

„Marika ma oslovila s tým, či by som pre tieto krásne priestory nepripravila výber z mojej tvorby. Potešila som sa a išli sme za pani riaditeľkou knižnice doc. Vierou Tomkovou. Nápad sa jej zapáčil, súhlasila, a tak sme výstavu začali pripravovať. Už som pritom v hlave mala obrazy a keramiky, ktoré budem chcieť vystaviť - všetko sú to práce z posledných troch rokov,“ povedala Gabriela Ballayová.

Prezradila nám, že názov výstavy vlastne vymyslel neznámy študent UKF, ktorý si jej diela začal pozerať a fotiť prá-

Výtvarníčka Ing. Gabriela Ballayová spolu s Mgr. Máriou Synakovou z UK.

plátne. Zároveň ju „vyhcovala“ kolegyňa, ktorá ju pozvala umelecky sa realizovať do Trlaškoly v kurze pre dospelých.

Dnes to bude už pomaly dvadsať rokov, čo maľuje obrazy a vytvára nevšedné keramické diela, ktoré si našli svojich obdivovateľov doma aj za hranicami. Jej práce zútulňujú nielen jej byt, darovala ich aj svojim deťom, rodičom, sestrám a ďalším príbuzným či priateľom. Z jej diel sa tešia dokonca aj milovníci umenia v Nemecku.

ve v čase, keď ich inštalovala. Spýtala sa ho na to, akú emóciu, pocit v ňom vyvolávajú a on po krátkej úvahe skonštatoval, že hlavne „pestrosť“.

„Tak som teda výstavu aj nazvala,“ zdôvodňuje výtvarníčka. „A myslím si, že tento pojem ju úplne vystihuje.“

Páčia sa manželovi aj deťom

Kto si Gabikine diela pozrel, mohol len súhlasiť. Z motívov v obrazoch našiel figurálne, abstraktné aj prírodné námety, niektoré diela mali decentnejšie tóny, iné priam hýrili paletou sýtych farieb - od modrej, čiernej, cez červenú, žltú, ružovú až po ostrú zelenú.

„Rada sa inšpirujem Paulom Gauguinom. Na motív jeho jedného diela s koňmi som namalovala dva obrazy, prvý kriedou, druhý výraznými akrylovými farbami. Každá z tých techník dala vy-

niknúť trochu inému spracovaniu diela, inej intenzite farieb aj inému posolstvu obrazu. Jeden obraz vlastne odkazuje na druhý,“ popisuje autorka dvojicu svojich prác.

a umelecký vedúci študentského divadla VYDI. Ten na tvorbe svojej mamy oceňuje hlavne pestrosť a rôznorodosť foriem, techník a námetov a originálny autorský rukopis s charakteristickými líniami a fa-

Autorka prezradila, že názov výstavy vymyslel neznámy študent UKF, ktorý si jej diela začal pozerať a fotiť práve v čase, keď ich inštalovala. Spýtala sa ho na to, akú emóciu, pocit v ňom vyvolávajú a on po krátkej úvahe skonštatoval, že hlavne „pestrosť“.

„Aj k ďalšiemu obrazu ma inšpirovalo jedno Gauguinovo dielo s trojicou jazdcov na koňoch na pláži s ružovým pieskom, ktoré urobil ako jedno zo svojich posledných diel. Bol už veľmi ťažko chorý a bez peňazí, ale dokázal pritom namaľovať tak krásne, myšlienkovito hlboké dielo. Maliar bol akoby neviditeľným pozorovateľom scény jazdcov, ktorí sa tešia zo života, ale jeho už neberú do partie, lebo odchádza z tohto sveta. Túto zvláštnu, smutnú emóciu som sa aspoň pokúsila preniesť do môjho obrazu.“

Chlapec trhajúci ovocie je opäť fragment z Gauguinovho obrazu, tanečnice v pohybe zase odkazujú na dielo Edgara Degasa. Na ďalších obrazoch boli autorské nápady - krásne farebná ryбка, sýtočervené vlčie maky, slnečnice, dva fantastické lesy, ktoré spolu s tretím, ktorý autorka už darovala sestre, tvoria triptych. Nechýbal obraz, ku ktorému ju inšpirovala jej kolegyňa Kristínka z kancelárie nitrianskej radnice, dielo nazvala Kristínka v Manhattane.

Dva obrazy, ktoré snád každého návštevníka chytili za srdce, zobrazovali tmavý tajomný les (Les) a les v opare hmly odrážajúci sa v hladine jazierka (Zrkdlenie). Veľa návštevníkov ich vraj chcelo mať doma, mali však smolu. Jeden autorka sľúbila dcére Andrejke, ktorá je herečkou v plzeňskom divadle, majiteľom druhého bude syn Miroslav, docent na Katedre kulturológie FF UKF v Nitre

rebnosťou. „Deťom sa moje práce páčia, svedčí o tom aj fakt, že mnohé - dokonca aj z tých na výstave - už majú vo svojich bytoch, teraz mi ich len požičali. Dcérika mi však radí, aby som sa trochu krotila vo farbách obrazov, viac uznáva moju keramiku,“ usmieva sa Gabika Ballayová. Rovnako ju podporuje a teší sa z jej záľuby aj manžel Miroslav. Na výstave sa mu najviac páčili obrazy Maky, Les a najmä Zrkdlenie.

Príbehy v keramike

Z keramiky Gabriela vytvorila triptych Muži, Ženy a Deti, no na výstave bolo možné vidieť len Deti. „Muži a Ženy sa už predali cez predajňu Dielo, ani netuším, kde dnes sú,“ smeje sa výtvarníčka. Z ďalších keramik vystavila „svoje dobré víly“, ktoré môžu za všetkých dobrých ľudí a vecí, ktoré ju v živote stretli, niekoľko verzií mačiek, štylizovaného medveda - ochrancu príbytku a ďalšie. Nechýbala keramická podobizňa malej Ani, ktorú spoznala počas dovolenky v Chorvátsku. „So svojim účesom vyzerala ako malá Egyptanka, bola predavačkou mušlí, od ktorej som si na pamiatku pár kúskov kúpila,“ spomenula Gabriela Ballayová.

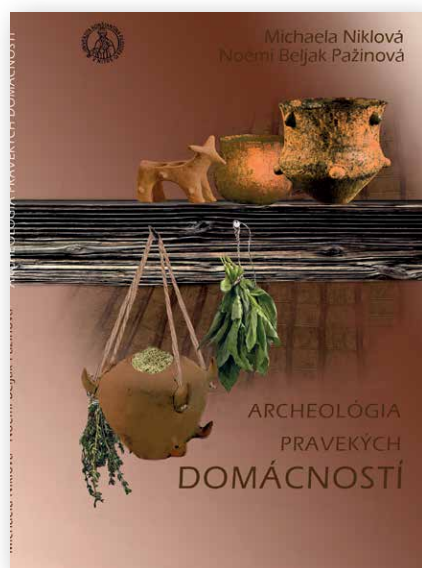
Ing. Jana Černáková,
R - Oddelenie médií, foto: autorka

NOVINKY V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI

Archeológia pravekých domácností

Niklová, Michaela - Beljak Pažinová, Noémi;
ISBN 978-80-558-1330-1,
cena: 5,50 €

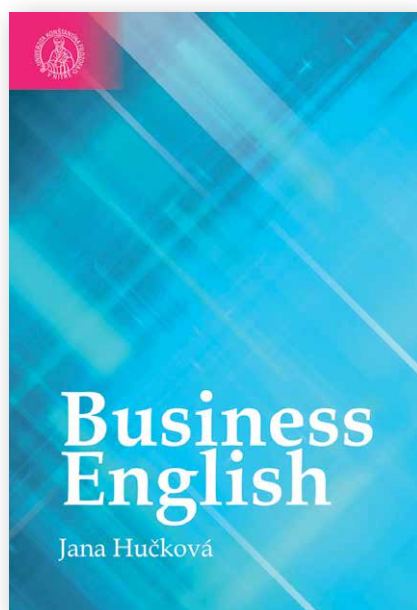
Domácnosť vieme všeobecne definovať ako spoločne hospodáriacu rodinu žijúcu spolu v jednom príbytku. O prvých domácnostiach môžeme hovoriť od mladšej doby kamennej, kedy boli budované prvé stále sídliská. Ako však identifikovať a následne skúmať takúto pravekú domácnosť? V prvom rade ju musíme vedieť postrehnúť v archeologickom zázname a následne rekonštruovať na základe získaných prameňov. Štúdium domácnosti zahŕňa veľkú škálu aspektov, od zloženia domácnosti, cez sociálnu štruktúru komunity, až po prejavy genderu a statusu. Jadrom výskumu je však nepochybne samotný dom ako obytná jednotka, v ktorej sa odohrával život rodiny a v širšom význame i celej komunity. Zabudnúť nesmieme ani na ekonomické zázemie, výrobnú činnosť a samotné správanie sa vtedajšej spoločnosti.

Vysokoškolská učebnica „Archeológia pravekých domácností“ je určená študentom odboru archeológia a ostatných príbuzných disciplín. Podáva uce-

lený prehľad o novej archeologickej subdisciplíne, a to archeológii domácnosti. Hoci v zahraničí sa jej už dlhšie venuje hlbšia pozornosť a boli vypracované aj jej metodické postupy, u nás ide o pomerne nový výskumný smer, zatiaľ málo aplikovaný nielen na existujúce prameňe, ale aj na súčasné výskumy ako také. Obsah i rozsah publikácie je vypracovaný tak, aby postupne zodpovedal na otázky: Čo je archeológia domácnosti? Ako definujeme praveké domácnosti a ako ich skúmať archeologicky? Aké výskumné otázky, stratégie a metodológiu zahŕňa výskum neolitickej domácnosti? Ako sa štúdium neolitickej domácnosti podieľa na pochopení sociálnej organizácie? Prečo je to dôležité? Aký prínos má archeológia domácnosti?

Business English

Hučková, Jana;
ISBN 978-80-558-1333-2,
cena: 7,37 €

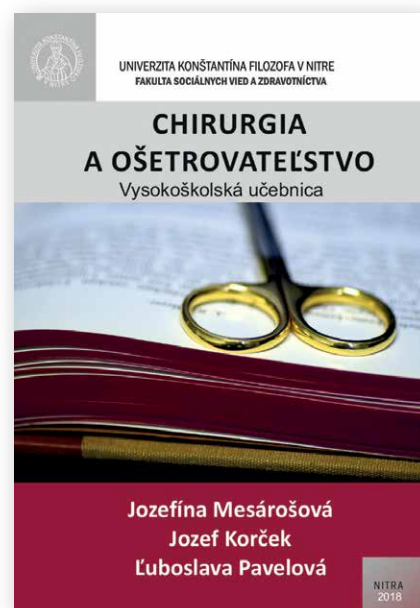

Primárnym cieľom publikácie je predstaviť a vysvetliť odbornú terminológiu z oblasti obchodnej angličtiny. Jednotlivé termíny sú vysvetlené v kontexte, čo uľahčuje ich pochopenie. Učebnica sa venuje špecifickým témam

ako napríklad globálna ekonomika, podnikanie, bankovníctvo, maloobchod, účtovníctvo, manažment, marketing, trh s cennými papiermi, franchising, ľudské zdroje a tiež etika podnikania. Každý z textov je doplnený otázkami, resp. cvičeniami, ktoré pomáhajú osvojiť si daný text. Súčasťou učebnice je aj anglicko-slovenský slovník termínov použitých v učebnici. Učebnica môže byť použitá na vyučovacej hodine, ale aj ako materiál na samoštúdium. Je určená pre študentov, ale i kohokoľvek, kto chce rozšíriť svoje znalosti v oblasti obchodnej angličtiny.

Chirurgia a ošetrovatelstvo

Mesárošová, Jozefína - Korček, Jozef - Pavelová, Ľuboslava;
ISBN 978-80-558-1344-8,
cena: 3,47 €

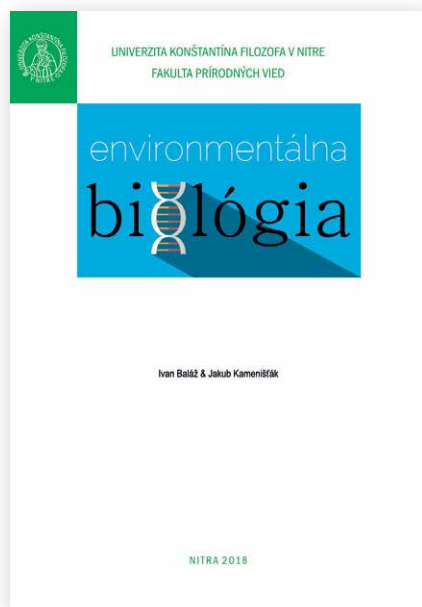
Vysokoškolská učebnica je určená študentom ošetrovatelstva v pregraduálnej príprave na povolanie sestry. Obsahovo zahŕňa základné poznatky z oblasti chirurgických odborov, ako je všeobecná a brušná chirurgia, úrazová chirurgia, ortopédia, urológia, kardiochirurgia a cievna chirurgia a špecifiká štandardnej a intenzívnej perioperačnej ošetrovateľskej starostlivosti v týchto odboroch. Definuje kompetencie a postavenie sestry v chirurgickom tíme. Okrem toho sa venuje základom histórie chirurgie a ošetrovania chirurgických chorých, či problematike asepsy v chirurgii, bolesti, posudzovaniu a ošetrovaniu rán. Neopomína ani špecifiká ošetro-

vania chirurgických chorých viazané na vek pacientov.

Učebnica si dáva za cieľ byť dobrým zdrojom pre budovanie stabilnej základne vedomostí a intelektuálnych zručností, základov kritického myslenia, dobrým radcom pri zoznamovaní sa s náročným prostredím, v ktorom je ošetrovanie chirurgických pacientov poskytované a dobrým partnerom pri zvládaní rozhodovaní, ktoré budú musieť študenti a absolventi v klinickej praxi realizovať.

Environmentálna biológia

Baláž, Ivan - Kamenišťák, Jakub;
ISBN 978-80-558-1319-6, cena: 1,98 €

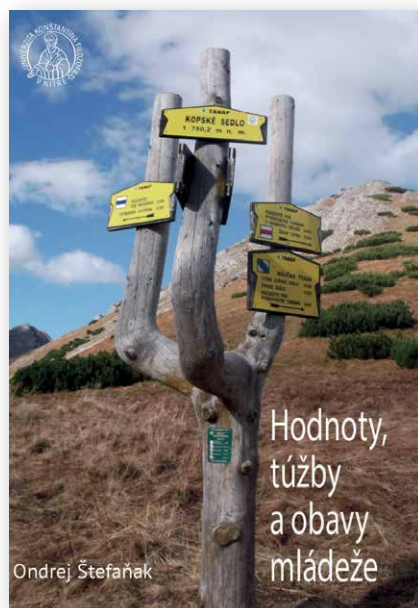

Učebné texty sú určené pre poslucháčov študijného programu Aplikovaná environmentalistika na Katedre ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Environmentálna biológia je hraničná veda, ktorá sa zaoberá hlavne negatívnym vplyvom človeka na životné prostredie, jeho dopadmi na živé sústavy a vzťahom organizmov k vonkajšiemu prostrediu. Cieľom učebných textov je generalizovať biologické poznatky a pomáhať pri pochopení zákonitostí živej prírody. Poznatky získané v tomto predmete sú námetom k hlbšiemu štúdiu mechanizmov a zákonitostí živých systémov v odborných biologických predmetoch a sú aktuálne z hľadiska zefektívnenia biologického poznania a zvýraznenia spoločenského dosahu biológie. Poskytujú základné informácie o štruktúre a funkcii bio-

logických molekúl a makromolekúl, akcentuje ich úlohu v morfogenéze, v procesoch reprodukcie, ontogenézy, diferenciácie a transformácie bunky. Informuje o bunkových manipuláciách ako jednej z najprogresívnejších a moderných oblastí súčasnej biológie.

Hodnoty, túžby a obavy mládeže

Štefaňák, Ondrej;
ISBN 978-80-558-1357-8,
cena: 5,39 €

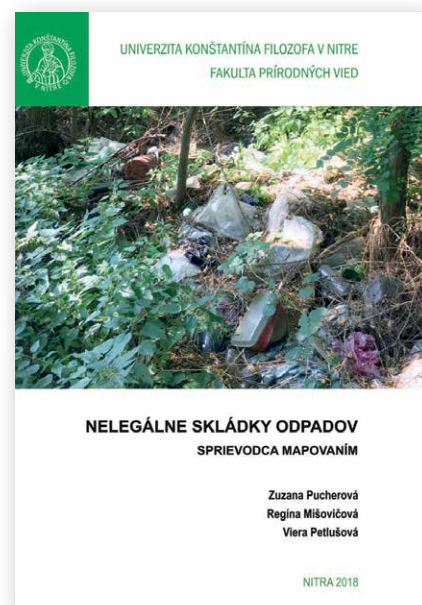
Monografia analyzuje životné hodnoty, túžby, obavy a vízie súčasnej mládeže (každodenné hodnoty, základné hodnoty, postoje k zmyslu života, zmyslotvorné hodnoty, životné obavy, vízie osobnej i spoločnej budúcnosti, hodnoty, túžby a obavy mládeže z pohľadu učiteľov). Čerpá najmä z vlastného sociologického výskumu životných a morálnych hodnôt maturitnej mládeže v regiónoch Spiš, Liptov a Orava, ako aj z literatúry sociológie morálky.

Nelegálne skládky odpadov

Pucherová, Zuzana - Mišovičová, Regina - Petlušová, Viera.;
ISBN 978-80-558-1317-2, cena: 2,31 €

Publikácia je zameraná na problematiku nelegálnych skládok odpadov. Nelegálne alebo tiež čierne, divoké skládky, sú vytvárané v rozpore s platným zákonom o odpadoch a v súčas-

nosti predstavujú v životnom prostredí veľký problém. Na týchto skládkach sa môžeme stretnúť prevažne s komunálnym odpadom z domácností, s objemným odpadom a stavebným odpadom. Na Slovensku sa odhaduje ich počet asi na 6 000. Tvorcovia nelegálnych skládok si vôbec neuvedomujú, že finančné prostriedky na ich odstránenie sú čerpané z miestnych a obecných poplatkov za komunálny odpad, t.j. sami uhradia odstránenie takejto skládky. Výskyt nelegálnych skládok v životnom prostredí má množstvo negatív. Svojou prítomnosťou vplyvajú najmä na ovzdušie, vodu, pôdu, biotu, ekonomiku, estetiku krajiny a v konečnom dôsledku aj na zdravotný stav obyvateľstva žijúceho v ich okolí. Publikácia ponúka stručný teoretický prehľad o nelegálnych skládkach, ich postavení v legislatívnych predpisoch a jej hlavným cieľom je podrobný popis možností mapovania nelegálnych skládok na základe rôznych kritérií. Je určená nielen študentom vysokých škôl v študijnom odbore Environmentalistika a príbuzných programoch, ktorí ju môžu využiť pri inventarizácii, mapovaní, hodnotení alebo monitoringu nelegálnych skládok vo vybranom území (najmä pri tvorbe záverečných prác), ale aj laickej verejnosti. Súčasťou tejto metodologickej príručky je aj kapitola venovaná rôznym aplikáciám, projektom, výzvam a portálom, ktoré môžu slúžiť nielen k mapovaniu, ale aj k predchádzaniu vzniku nelegálnych skládok odpadov. Každému, koho zaujíma jeho blízke okolie, môže predložený sprievodca poslúžiť k mapovaniu výskytu a následnému odstraňovaniu čiernych skládok z územia, teda k zlepšovaniu kvality životného prostredia.

Nestihli ste sa prihlásiť?

*Využite druhé kolo
prijímacieho konania
na bakalárske
a magisterské
študijné programy.*

***Viac na
www.ukf.sk***

***do 15.
augusta
2019***

